

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSEG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA:
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1.
TELEFONSZÁMOK: 7-89. SZ. (SZERKESZTŐSEG),
7-88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI
NAPLO

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P. NEGYED-
ÉVRŐL 9 P. FELELVRE 18 P. ÉVENTE 36 PENGÓ.
KÖLTSÉGE: A FENTI DIJAK KÉTSZERESÉRE.
EGYES SZÁM 12 FILLER, VASÁRNAP 24 FILLER

16 OLDAL

VII. ÉVFOLYAM, 263. SZÁM.
1930. NOVEMBER 20. CSÜTÖRTÖK.

12 FILLER

Bethlen István a magyar problémákról

Gróf Bethlen István miniszterelnök egyik igen előkelő newyorki lap tudósítójával beszélgetést folytatott, amelyben erőteljesen mutatkozik az a külpolitikai horizont, amit Bethlen István olyan nagyszerű felkészültséggel, bölcsességgel és államférfini elhivatottsággal készít elő. Szólt a miniszterelnök, az újságíró kérdésére válaszolva, arról, hogy Magyarországnak mi az álláspontja egy, a javára nyújtandó határkiigazításról. Egész világosan megmondotta a miniszterelnök, hogy mi a magyar nemzeti-séghez tartozó testvéreinket akarjuk visszanyerni és népszavazást kívánunk, amely azt is megállapítaná, hogy vajon bizonyos más nemzetiségűek is vissza akarnak-e térni hozzánk, vagy sem. Majdnem bizonyos, hogy Csehszlovákia t. n. gazdasági okok miatt arra az elhatározásra jutnának, hogy mellettünk döntsenek. Ezzel a miniszterelnök leszögezte azt, felelősségteljesen és őszintén, hogy a népek önrendelkezési jogának szent elvét nemcsak agitációs frázisnak tartja, hanem azt a közep európai problémák megoldásának nyugvópontjára tételénél respektálandó valóságként tartja.

Az újságíró ezután Massaryknak a nyilatkozatát említette fel, amely bizonyos célzásokat tesz a területi revíziók lehetőségére. Kilenc esztendővel ezelőtt — felelte a feltett kérdésre a miniszterelnök — csakugyan tárgyalások folytak a kérdésre vonatkozóan Csehszlovákiával, de soha sem tudunk Benestől határozott javaslatot kapni. E tárgyalások után következett Károly király restaurációs kísérlete és azóta Csehszlovákia Magyarországot a békeszerződés veszélyeként tekint. Ilyen atmoszférában természetesen nem is voltak többé semmiféle tárgyalások. Egyébként itt mindenképp az a kérdés, ki képviseli tulajdonképpen Csehszlovákia véleményét ebben az ügyben. Massaryk-e, vagy pedig Benes külügy-miniszter? Hisz nagyon jól tudjuk, mi magyarok, hogy valahányszor Massaryk részéről nyilatkozik el, Magyarország felé adressálva, — Benes mindig sietett kijelenteni, hogy amit Massaryk mond, az nem egyezik meg az ő és a csehszlovák kormány álláspontjával. Nagyon helyesen tapint rá tehát a miniszterelnök arra a kérdésre, hogy mindenképp elvileg tisztázassék, hogy tulajdonképpen a csehszlovák álláspontot ki képviseli, az államfő-e, vagy pedig az államfővel együtt a csehszlovák kormány is.

Szóbakerült a miniszterelnök beszélgetése során a revízió kérdése is, melyet egyesek egy revizionista blokk alakulásával hoznak összefüggésbe. E kérdésben is világos és félreérthetetlen a miniszterelnök nyilatkozata. A revízió kérdésének jelenlegi hivatalos felvetését a magyar miniszterelnök korainak tartja. Legutóbbi ankarai látogatásának semmi köze sinesen egy ilyen blokk alakulásához. Mit érhetne el ez a blokk és milyen érdeke fűződnek Törökországnak a hozzánk való csatlakozáshoz? Bethlen István azért ment Ankarába, hogy a magyar nemzet barátságos viszonyának útját egyengesse Törökországgal, — mint ahogy azt a jövő héten német-

Bethlen miniszterelnök a vitézi rendről, Gömbös kijelentéseiről és a zsidóságról

Válaszolt a honvédelmi miniszter kecskeméti beszédéről szóló interpellációkra

Budapest, november 20. A képviselőház tegnapi ülésén napirend előtti felszólalásban Dési Géza szóváltotta Gömbös miniszter kecskeméti kijelentéseit, a vitézi székkel és a zsidósággal kapcsolatban.

— A honvédelmi miniszter ur — jelentette ki Dési Géza — Kecskeméten egy lelkes hangú beszédet mondott, melynek egyes kitételeit némelyek félreértették, mások félremagyarázták. Azt mondotta többek között a miniszter ur, hogy: „Végre engedjék meg, hogy a magyarság legalább ebben az egy intézményben teljesen magyar legyen”

Dési Géza: En soha nem éreztem magam hitem miatt a nemzetből kizáradva. A hit és nemzet összefügg. Akinek nincs hite, nincs hazája sem. (Taps az egységspárton.) Ha valakinek fájdalmasak a sérelmek, az én vagyok. Ha első és másodosztályú polgárokká való osztályozás van, az elsősorban nekem fáj.

— De ennél még jobban fáj az, ami a magyarságot éri ezzel kapcsolatban. Most, amikor nagyváradi testvéreim hihetetlen elnyomatásban szenvednek, mégis hűségesen ragaszkodnak a magyar rögökhöz, az az érzésem: e szenvedő magyaroknak azt kell látniok, itt több jog igazság van, mint a határon túl és a revízió fontos feltétele, hogy ők ide vágyjanak és hogy úgy álljon Hungária, mint egy világító torony. (Taps.)

— Azt akarom, hogy itt ne ismerjenek edes és mostoha gyermekeket; ezt kell, hogy lássa az elszakított területek magyarsága. A honvédelmi miniszter ur kecskeméti beszéde a határon túlra is eljutott. Azt a téves magyarázatot keltette, mintha nálunk lennének olyan intézmények — különösen köztisztviselők — melyekben a magyarság jellegének kidomborításával megkülönböztetést tesznek magyar és magyar közt.

— Meg vagyok győződve róla, hogy a magyarázat a beszéd helytelen értelmezését adja. Fontos, hogy illetékes helyről a legilletékesebb magyarázatot kérjünk.

— A miniszterelnök ur politikája

országi útja során is fogja tenni. Fantasztikus híresztelések keltek szárnyra, mert gróf Bethlen István látogatása összecsett Venizelosz ankarai látogatásával, de — ahogy azt a görög miniszterelnök is hangsúlyozta — semmiféle aggodalom nem merült fel görög részről sem az irányban, hogy a két látogatás egybeessen. Bizonyos azonban az, hogy minket magyarokat Görögországgal is közös érdekek fűznek össze, mert egyaránt érdekünk az, hogy a Balkánon egy szláv blokk alakulása ne történjék meg, amilyen például Jugoszlávia és Bulgária összefogása volna. Franciaországhoz való viszonyunkra is rámutatott a miniszterelnök, mondván, hogy Franciaor-

a nemzeti egység. Mindent elkerül, ami a nemzeti egységet veszélyeztet. Az egység feltétele, hogy a magyarságot ne felekezeti alapon kezeljük, hogy a jogok és kötelezettségek mérlegét ne felekezeti színter szabják meg, hanem egy nevezőre kell hozni mindenkit. Akik itt vannak, magyarok egyenranguságban és szomorú, veszedelmes, végzetes dolog volna, hogy ezt a számban, erőben megfogható magyarországot meg itt bent is széttagolás veszedelmével fenyegetjük.

— Vannak, akik félremagyarázzák a kecskeméti beszédet, hogy ez a beszéd nem csak a Vitézi Székre, hanem egyéb intézményekre is vonatkozik és nem az egység szellemében tartjuk fenn az intézményeket.

Gróf Bethlen István miniszterelnök állott fel ezután és kijelentette, hogy mivel Dési Géza tulajdonképpen ugyanolyan kérdést vetett fel, amely kérdésben Sándor Pál kíván interpellálni, a Sándor Pál interpellációja után adandó válaszában fog majd Dési Gézának is válaszolni.

Sándor Pál interpellációja.

A napirend letárgyalása után következett Sándor Pál interpellációja.

Sándor Pál elégtételt kér a kor-

A miniszterelnök válasza

Nagy érdeklődés mellett emelkedett szóra gróf Bethlen István miniszterelnök, hogy válaszoljon Sándor Pál interpellációjára. Fenntartja azt a nyilatkozatát, a melyet ebben a kérdésben már régebben elmondott. Most azonban mégis nyilatkozni kíván. Tárgyalogabb lesz, mint Sándor Pál, aki ebben a kérdésben bizonyos tekintetben érdekelt.

Vitézség és vitézség között felekezeti szempontból nem lehet különbséget tenni.

Annak idején, mikor ez az ügy

szággal nincs semmiféle vitás kérdésünk és minden okunk megvan arra, hogy barátságos viszonyra törekedjünk vele. De Franciaország szervezte meg a kisantantot és a kisantant a maga titkos katonai egyezményeivel nyilvánvalóan Magyarországot ellen irányul. Ez az egyetlen zavaró mozzanat Franciaországhoz való viszonyunkban.

Végül a miniszterelnök a restaurációs híresztelésekre vonatkozólag leszögezte, a feltett kérdésre felelve, hogy eredeti álláspontja szerint változatlanul azt vallja, hogy a trónkérdést egységesebben a magyar parlament döntheti el. Ime a titokzatossággal és kiszámíthatatlansággal illetett miniszterelnök a magyar

mány elnökétől Gömbös ismeretes kecskeméti nyilatkozata miatt, mely szerinte a felekezeti béke megőntására vezet és sértő a magyar zsidóságra. Sándor Pál azzal indokolta meg interpellációját, hogy csalatkoznak fognak azok, akik most szenzációt várnak. Azt akarja csak tisztázni, hogy a zsidók idegen elemek-e Magyarországon s nem tartják-e őket is száz százalékos magyarnak? Kérde: recipiált-e a zsidó vallás a magyar törvények szerint? Mert, ha megvan a recipió, ha van írott törvény erre, akkor azt mindenkinek be kell tartani. Kijelenti, hogy Gömbös Gyula honvédelmi miniszter a maga felfogásával teljesen izoláltan áll a világban. Es ha — amint egyesek hirdetik — a világsajtó a zsidóság kezében van, Bethlen miniszterelnök nem fogja megköszönni berlini útja előtt Gömbös Gyula nyilatkozatát.

Beszéde további során Sándor Pál megemlítette, hogy a világháborúban a zsidó vallású magyar katonák közül 84 kapott vaskoronarendet, 8 Lipót-rendet és 170 arany vitézségi érmét. Lehetetlen, hogy a zsidóságot úgy tekintés, mint külön nemzetben. Gömbös Gyula felfogását csak ő és néhány elbarátságja vallja, ellenben a nagy többség egészen más véleményen van.

először napirendre került, ő kérdést intézett a vitézi székhez, mely akkor kijelentette, hogy a vitézek megválogatásánál semmiféle felekezeti szempontok nem vezetnek.

De nemcsak a vitézséget akarják honorálni, hanem kiválgatják az illetők multját, magatartását a forradalmak alatt és után.

Meg akarják tudni, hogy az illető vitézben van-e elég garancia arra, hogy egy esetleges forradalom esetén helyt áll-e a nemzeti eszme mellett.

problémák megoldása tekintetében olyan őszinte és határozott nyilatkozatot tesz, amilyent a többi nemzetek miniszterelnökei, vagy pláne diplomatáitól aligha hallottunk. Ez bizonyítja, hogy Bethlen István gr. egy pillanatig sem hiva a titkos diplomácia eszközeinek, hanem nemzetének céljait, törekvéseit és kívánóságait határozottan jelöli meg, mert tudatában van annak, hogy a magyar nemzet igazságra való törekvései minden körülmények között megbírák, sőt követelik a napvilágot, mert ez a nemzet csak a maga elvitathatatlan életlehetőségeiért küzd s követel magának méltó helyet a nap alatt.

2 vitézi rend a forradalom után alakult s az a célja, hogy egy táborba tömörítse azokat, akikben a nemzeti eszme megvédését illetően mindig megbízhat.

Már pedig nem lehet tagadni, hogy a forradalmakban és a kommunizmus alatt a magyar zsidóság bizonyos rétegei erősebben voltak angasztva. (Nagy zaj a baloldalon.)

— Ezt elvitatni nem lehet s ezzel számolni kell a zsidóságnak is. Köztudomású, hogy a háború előtt az országnak azon a helyein, ahol nem is ismerték az antiszemitizmust, a zsidóság és a keresztények között a forradalmak után azért következett bizonyos rétegzés, mert a zsidók egyrésze erősen angasztva volt a kommunizmusban. Ezt meg kell állapítani, ha teljes mértékben igazságosak akarunk lenni.

Nem esoda tehát, hogy az a rend, mely azért alakult, hogy egy esetleges felfordulás esetén a tagjai feltétlenül helyt álljanak, — fázik attól, hogy éppen azok sorából rekrutálja tagjait, akik között ez a szimptóma a múltban nem mutatkozott.

A baloldaltól egy hang közbekiáltott: Ez sértő!

Bethlen miniszterelnök: Ez nem tehet sértő, mert a vitézi rend a keresztények ereit is visszautasította, jöhet, meg volt a megkötött köntösük.

Pakots József: Legalább egy hatott zsidókatonát avassanak vitézzé.

Bethlen miniszterelnök: Ez meg lehetőséget leegyszerűsítene a kérdést. Ezután a vitézi szék autonómiájáról beszélt a miniszterelnök. Igaz, hogy a vitézi rendnek autonómia van, de állami támogatásban részesül. Igen ám, csak hogy autonómia és autonómia között különbség van. Más autonómia az, amely koadaptáció révén veszi fel a tagjait és más az, amely maga választja meg a tagokat.

Rassay Károly: Annak is tisztelni kell a törvényt!

Bethlen miniszterelnök: Igen, tisztelni kell és nem tehet a törvény ellen.

De joga van, hogy azokból a rétegekből válassza a maga tagjait, amelyenkből jönnek látja.

Ellenben minden olyan egyesület, amely a tagjait — mondjuk — felekezeti szempontból válogatja meg, fel kellene oszlatni, vagy meg kellene tölteni a szubvenciót.

A miniszterelnök a továbbiakban rámutatott arra, hogy több magyarországi gyár feltűnően respektálja a felekezeti szempontokat.

Színesebben alkalmaznánk külföldi munkásokat, mint keresztény magyar embereket, akik évek óta kenyér nélkül vannak az országban s nem tudják családjukat eltartani.

— Senki se lépjen fel olyan követelésekkel, melyeknek semmi jogalapja nincs, mert visszafelé fog el sülni a dolog minden vonalon. (Nagy éljenzés a jobboldalon és a középben.)

A honvédelmi miniszter nyilatkozatát nem írja alá, kijelentését nem teszi magáévá, mert bár bizonyosra veszi, hogy sérteni nem akart, megérti, hogy a zsidóságnak az a hazafias része, mely lelkiületében teljesen azonosítja magát a magyarsággal, sőtve érzi magát.

Sajnálja, hogy a honvédelmi miniszter ezt a kijelentést tette. E mint elégtételre tarthat számot a zsidóságnak az a része, mely a for-

radalmak és a háború után is tanu bizonyosságát adta a maga hazafiságának.

— Ha azt kérde Sándor Pál, hogy milyen konzekvenciát fog levonni s felmondja a barátságot a honvédelmi miniszterrel. —

arra határozott nemmel válaszol.

Amíg a honvédelmi miniszter a maga részortjában respektálja a felekezeti egyenjogúságról szóló törvényt. Nem tud arról, hogy bárki szemrehányást tehetne ezen a téren Gömbös Gyulának.

Azt, hogy lakatot tegyen Gömbös Gyula szájára, senki nem kívánhatja tőle.

Kijelentése miatt Gömbös Gyula személyesen felelős és ő hiszi is, hogy értük vállalja.

— Vannak kormányfőfiak, akik részletkérdésekben nem értenek egyet.

A magyar kormányban is ülnék legitimista és szabadkirályválasztó miniszterek. Vannak, akik a zsidókérdésben így vélekednek, mások meg másképp, de a politikai vonalvezetés iránymában egyetértenek. (Nagy éljenzés és taps a jobboldalon, valamint a középben.)

Sándor Pál újbóli felszólalásában köszönetet mondott a miniszterelnöknek a módért, ahogy ezt a kérdést kezelte, de a választ nem veszi tudomásul. Olyan kabinetben, ahol szolidárisak a miniszterek, nem szabad ellentétnek lenni. A miniszterelnök először ellíteli a honvédelmi miniszter kiszólását, de azért a keblére öleli. (Ellentmondások jobbról.)

A Ház végül is tudomásul vette a miniszterelnök választát. Az ülés háromnegyed 4 órakor ért véget.

A TÖBBI INTERPELLÁCIÓK.

Azután sor került a többi interpellációkra, összesen 11 interpellációt jegyeztek be, de ebből 7 elmaradt.

Györki Imre azt kívánta, hogy emeljék fel a munkásbiztosítói felsőbírószámát.

Zsitvay Tibor igazságügyminiszter a válaszában kifejtette, hogy a létszám-emelésre nincsen fedezet. Egyébként is már készen van erre vonatkozóan a törvényjavaslat, melyet a népjóléti miniszterrel lefárgáltak. Györki újabb felszólalására Zsitvay ismételt hangsúlyozta, hogy amennyire lehetett, már szaporították a létszámot. Újabb létszámemelésre gondolni sem lehet.

Bolettaemelés helyett termelési segélyt kapnak a gazdák

KÉT PENGŐS TERMELÉSI SEGÉLYBEN RÉSZESIT A KORMÁNY MINDEN GAZDÁLKODÓT. AZ EGYSÉGESPÁRT ÉRTEKEZLETE

Budapest, nov. 19. Az Egységspárt tegnap este Pesthy Pál elnökletével ülést tartott és ezen a takarékosági törvényjavaslatot tárgyalta.

A kormány részéről Bethlen István gróf, miniszterelnök, Mayer János és Scitovszky Béla, Zsitvay Tibor jelentek meg.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter részletesen ismertette azokat a körülményeket, amelyek a javaslatot szükségessé tették. Rámutatott arra, hogy a javaslat két részből áll. Az első azokat a rendelkezéseket tartalmazza, amelyek segítségével a kormány az államháztartásban bizonyos takarékosági rendszabályokat akar életbeléptetni. Nálunk az egyenes adók prelinált mértékben folynak be, a fogyasztási adókban azonban a vásárló képesség csökkenése miatt visszaesés mutatkozik.

A vámoknál is tapasztalható a visszaesés, részben azért, mert a hazai termelés növekedése következtében behozatalunk csökken, másrészt azonban a fogyasztás is redukálódott.

Ezzel szemben az egyes kiadási tételek megnövekedtek. A 90-es években nagy felvirágzás volt Magyarországon nagymennyiségben szaporították az államvasúti alkalmazottak számát, — akkor kezdődött meg a kultúránk fellendülése, az iskolákat szaporították. Azóta ötvenöt év telt el és az akkor beállott új alkalmazottak most mennek nyugdíjba nagyobb tömegben és ez a körülmény idézi elő a nyugdíjak emelkedését. Azt is tekintetbe kell venni, hogy a kormány nagy beruházási programot hajtott végre, ennek is meg van a hatása. Elháríthatatlan dolog, hogy a létesített egyezményeket

fenntartsuk és ellássuk.

Nemcsak utakat építettünk de az iskolákat is elláttuk, a taneszményeket fizetni kell, a kórházaknak szüksége van orvosokra gyógyszerre s ezeket a kiadásokat viselni kell. Mi a szanaláskor egyensúlyba hoztuk az államháztartást, ezt az egyensúlyt meg is kell most már tartani.

Ez az egyetlen helyes szempont politikai és az állam tekintetéből. Ebből az elvből indulok ki azt az utat járva, mint a nagy nyugati államok.

A dologi kiadásoknál megtakarításokat akarunk elérni.

Akik arról beszélnek, hogy egyharmadára kell csökkenteni a költségvetést, azok nem ismerik az állami költségvetés strukturáját, soha sem foglalkoztak vele és megfélemedtek arról, hogy az állam élete milyen elkerülhetetlen kiadásokkal van összekötve.

Az állam nem folytathatik olyan megoldáshoz, mint egyes magánvállalatok szorult helyzetükben megpróbálnak.

A megszavazott költségvetésből az egyes miniszterelnök húsz milliót letaragnak.

ez is csak nagy óvatossággal vihető keresztül. Egy olyan államháztartásban, ahol a kiadás ötvenkét százaléka személyi jellegű, sőt a dologi kiadások egyrésze is a dolog természeténél fogva személyi kiadásokkal van egybekötve.

Más államokban a személyi kiadások redukálásához nyúltak. Németországban a tisztviselők fizetését redukálták. Olaszország is

A Ház a miniszter választát tudomásul vette.

Kabók Lajos az interpellációjában arról beszélt, hogy a hatóságok nem mindig járnak el megfelelően a szociáldemokraták vidéki szervezkedését illetően.

Az interpellációra Scitovszky Béla belügyminiszter válaszolt. Kijelentette, hogy a pártszervezkedésekkel kapcsolatban országosan általános érvényű rendelkezések vannak. Gondoskodni fog, hogy az illetékes hatóságok a rendelet szellemében járjanak el.

A VADVIZSZABÁLYOZÓ JAVASLAT.

Itt említjük meg, hogy a képviselőház napirendjének során a vadviszabályozásról szóló javaslatot tárgyalta.

Váry Albert a javaslatot elfogadta s hangsúlyozta, hogy az nemcsak a mezőgazdaság, de a munkanélküliség szempontjából is rendkívül fontos.

Farkasfalvi Farkas Géza örömmel fogadja a javaslatot.

Szabóky Jenő rámutatott arra, hogy ez a javaslat a Ház osztatlan tetszésével találkozott. Megemlítette azonban, hogy a minisztériumban a vizüvi műszaki személyzetnél nagy esőkentésű vittek véghez.

Ezután az elnök napirendi indítványt tett, hogy a legközelebbi ülést szerdán délelőtt tartásák.

hasonlóképpen járt el.

Mi is foglalkoztunk azzal a gondolattal, hogy a tisztviselők áldozatkészségét átmenetileg igénybe vesszük.

Ettől a megoldástól azonban elállottunk.

Igy jutottunk ahhoz a megoldáshoz, hogy az idei s jövő évi költségvetésben a keresti adó után pótlékot is szedünk.

A takarékoságnak a második részét úgy oldottuk meg, hogy nem a törzsfizetést, hanem a mellékjándóságokat redukáltuk.

Nem szabad azt hinni, hogy ezen a téren eddig pazarlás lett volna. A kiküldetésekre azért fordítottunk annyi összeget, hogy az állami tisztviselők, szakértők, külföldre mehessenek, a mi viszonyainkról a külföldön nem voltak tájékozva és a trianoni szerződés is úgy következett be, hogy nem ismerték Magyarország viszonyait. És hogy most több reménytel tekintetünk a magyar igazság győzelmé felé, ahhoz hozzájárult, hogy anyagi áldozattal lehetővé tettük, hogy külföldre jussanak azok, akik Magyarországról a külföldet fel tudták világosítani. De most, amikor takarékoskodni kell, nem történik nagy szerencsétlenség, ha egy-két évig a kiküldetéseket redukáljuk.

Ezután a mezőgazdaság fellendítését célzó törvényjavaslatot tárgyalta. Wekerle Sándor pénzügyminiszter bejelentette, hogy

— az eredeti elgondolástól a boletta árának a felemelésétől a kormány elállott és ahelyett bizonyos termelési segélyt kapnak a mezőgazdák.

A törvényjavaslat felhatalmazza a Kormányt, hogy

2 pengős termelési segélyben részesítsen minden földbirtokost. A segélyt, — amelyet mindenkinek a javára írnak — február hó 15-én és a többi részét valamivel később, egy harmadik részét pedig még későbbi időben fogják kiosztani.

A segélyt nem készpénzben adják ki, hanem az illető adótarthatás-

Olcsóbb lett a juh hus.

1 kg. 80 fillér.

Szent Anna utca 10 szám. (Városi béraplota).

nak javára írják, mert elsősorban a közadótartozásokra kell fordítani és csak akkor fizetnek készpénzben, ha közadótartozás már egyáltalán nincsen.

A termelési segély a földtulajdonost, vagy haszonélvezőjét illeti. A szükséges fedezet előteremtésére örlési adót vetett ki a kormány,

az örlési adó alul mentesülnek azok, akiket a bolettatörvény mentesít és akik fizetés gnyánt kapják a gabonát, mint a komencelós cselédek, tanítók és az egyházférfiak.

A mentességi tanúsítványt a közjegyző vagy a polgármester állítja ki. A párt a javaslatot elfogadta.

A londoni nagy pénzintézetek hárommillió font előleget adnak a magyar nagykölcsonre

Már alá is írták Londonban a megállapodásokat. — Nyolevannégymillió pengőt tesz ki az előleg.

London, november 19. A londoni nagy pénzintézetek köréből nyert értesülés szerint, a magyar kormány végleg megállapodott a 3 millió font sterlinges kölcsönre, melynek kamata 6 százalékos mellett, fél százalékos kiadásait költséggel bonyolódik le. Más forrás szerint kedden délelőtt aláírták a londoni Rotschild-bankhoz iródájában azt a megállapodást, amely a Rotschild-bankhoz vezető-sével alakult nemzetközi pénzeszoport és a magyar állam között jött létre a nagy állami kölcsön terékre felváltandó előleg azonnali kiutalására nézve.

A pénzügyi szempontból igen nagy jelentőségű esemény előzményei ismereteseek.

Már a múlt héten befejezett ténynek tekintették az előlegkölcsön leköltését, ma pedig megjött a végleges értesítés, hogy tegnap Londonban az erre vonatkozó megállapodást az érdekelt felek megbízottai aláírták és a kölcsön összegét már a jövő héten Budapestre juttatják. A megállapodás, nem mint eddig híresztelték, három és félmillió, hanem pontosan 3.312 millió angol font előlegezésére vonatkozik, úgy, hogy a magyar államkincstár az árfolyamkülönbséget betudásával és a szokásos költségek levonása után

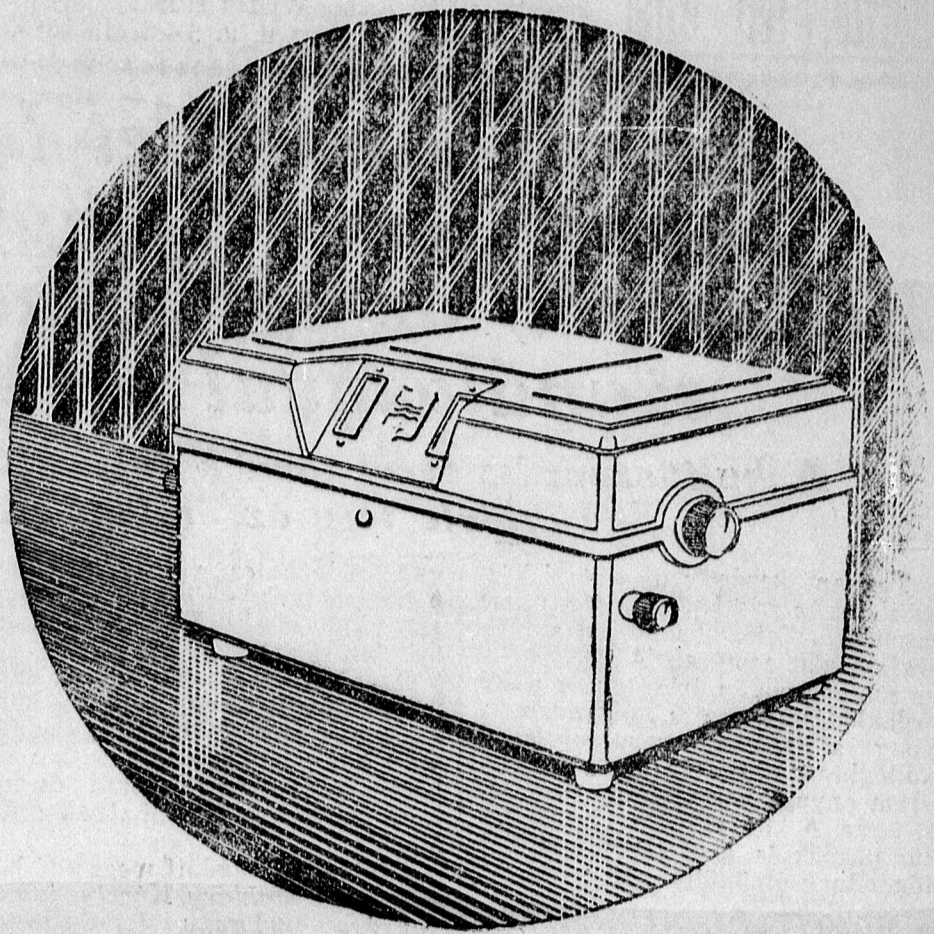
kerekén 3 millió angol fontot, vagyis 84 millió pengőt fog kapni.

Az összeg egyelőre nem is fontos, mert hiszen 3 millió angol font is teljesen elegendő, hogy a kormány elvégeztesse mindazokat a beruházásokat, amelyeket a téli hónapokra terveztek és amelyek a munkanélküliség enyhítésére a legalkalmasab-

Mint kedvező körülményt, különösen kiemeljük a megállapodásnak azt a részletét, hogy az előleg folyósítása minden különleges garancia és leköltés nélkül történik, jóllehet, eddig mindig arról volt szó, hogy bizonyos állami jövedelmeket kell a hitelezők biztosítására leköltünk.

Ettől a pénzeszoport elállott és amíg nálunk sokkal erősebb országok, például Németország is, csak a jövedelmek leköltése mellett kaphatják a kölcsönt, az utódállamok pedig egyáltalán semmit sem kaptak, addig Magyarország minden különleges biztosíték nélkül kapja meg ezt az összeget.

Most már a kormány túl van a legnagyobb pénzügyi nehézségeken, mert hisz ezen a pénzen kívül egyéb összegeket is kapott és kap, úgy, hogy minden izgalom nélkül várhatjuk a nagy állami kölcsön kibocsátását.

Én is Philips rádiót veszek!

Az új Philips Mestermű 2531. sz.

Valóban Európát hozza!

Legmodernebb technika

Tökéletes hangszer.

Részletre is beszerezhető.

Kérjen okvetlenül leírást

Nagy ünnepséggel fogadják Bethlen Istvánt Berlinben

A magyar miniszterelnök a német kormány vendége lesz.

Berlin, november 19. Gróf Bethlen István miniszterelnök szombaton reggel félkilenc órakor érkezik Berlinbe, ahol fogadtatására megjelennek a német külügyminiszterium képviselői. A német külügyminiszter és kíséretén kívül természetesen megjelennek a pályaudvaron a magyar követség tagjai is. A „Kaiserhof“-szállóban fogadják Bethlen és a német kormány vendége lesz.

A miniszterelnök megérkezése után még a délelőtti folyamán látogatást tesz a bíróalmi kancellárnál, a külügyminiszternél és még több hivatalos személyiségnél. Ebéd előtt Hindenburg köztársasági elnök fogadja Bethlent, hosszabb kihallgatáson. Kihallgatás után Curtius külügyminiszter ebédet ad Bethlen tiszteletére. Délután a német és külföldi sajtó képviselőit fogadja a miniszterelnök. — Ezzel a fogadtatásra a legnagyobb berlini és a többi német lapokon kívül minden Berlinben képviselt ország egy tudósítója kapott meghívót. Ezek alól kivételt képeznek a francia angol és olasz lapok, amelyek több tudósítóval jelennek meg, úgyhogy száznál több újságíró lesz a fogadtatáson. Este a bíróalmi kancellár vendége lesz a miniszterelnök, egy nagyszabású estélyen, amelyen megjelennek a német politikai és társadalmi élet legkiválóbbjai.

Már szombaton ebéd után megkezdődnek Bethlen berlini politikai tanácskozásai és vasárnap egész nap

folyamán folytatódnak. Mindamellát a miniszterelnök időt akar szakítani arra, hogy az új berlini múzeumokat megtekintse.

Vasárnap délután a berlini magyar kolóniát fogadja a miniszterelnök, s este Kánya Kálmán berlini magyar követ estélyt ad tiszteletére. Hétfőn folytatódnak a tanácskozások. Értesülésünk szerint a tanácskozások Wann Seeben lesznek, ahová Bethlen kíséretével, valamint Curtius külügyminiszter és kísérete kisebb kirándulásokat tesznek és itt egészen intim körben fognak tanácskozni. Délben ebéd lesz a miniszterelnök tiszteletére Wann Seeben meg akarja tekinteni Bethlen a berlini golf-klub híres golf pályáját is. Hétfőn délután utazik vissza Bethlen István Budapestre.

A német sajtó már most részletesen foglalkozik gróf Bethlen István berlini útjával. Általában nagyon szimpatikusan tárgyalják az európai miniszterek doyenének és a hivatalos jelentésekkel ellentétben, különösen a Huggenberg-sajtó a látogatás mögött politikai háttérrel sejtetik. Nem mondják ki azonban nyíltan, hogy mi az a politikai háttér, amely Bethlen berlini útazása mögött van.

MAGYAR KIKÜLDÖTTÉK OTTÓ NAGYKORUSÍTÁSÁNAK ÜNNEPÉLYÉN.

Brüsszel, november 19. Hunyadi Ferenc gróf, Sigray Antal gróf, Czirák József gróf a magyar legitímisták képviselőjében Brüsszelbe érkeztek, hogy holnap a stenokerzeeti kastélyban részt vegyenek Ottó főherceg nagykorúságának elérése alkalmából rendezett szertartáson.

Az ebéd szigorúan szertartásszerű és politikától mentes lesz. Holnap misét celebrálnak, majd a főherceg fogadja a család és az ez alkalommal ideérkezett küldöttséget, valamint személyes barátainak szerencsekívánatait.

MÓRICZ ZSIGMOND NOVELLÁS KÖTETÉT ELKOBOTZTÁK A CSEHEK.

Prágából jelentik: Móricz Zsigmond, a kiváló magyar író igen elítélőleg nyilatkozott a cseh cenzuráról. Móricz felolvasó köruton volt Prágában és Pozsonyban és új novellás kötetéből akart felolvasni. A határon azonban nem engedték át a novellás kötetet.

Móricz kijelentette, hogy mint vendég, nem akar az eljárás felett

kritikát gyakorolni, de igen fureskának tartja, hogy az író előadás tartására meghívják, de könyvét nem eresztik be.

TIZENNEGY NAP A MAGYAR HIMNUSZERT.

Nyitrai kerületi bíróság Mandák László érsekújvári lakos és társainak perét, Mandákot és társait szíval vádolták, hogy március 15-én az érsekújvári templomban, az isztentisztelet végeztével, a magyar Himnuszt énekelték. A vádlottak beismerték, hogy valóban énekelték március 15-én a magyar Himnuszt és a bíróság ennek alapján fejenként 14 napi fogházbüntetésre ítélte őket, az ítélet végrehajtását azonban egy évre felfüggesztette.

Üzlet itt megszűnik, mindent olcsón árusítok. — Vitárus Kossuth-utca 17.

Mindenkinek

érdeke, hogy ruhái olcsón és divatosan legyen elkészítve, — ezt megtalálja Keresztesy uri szabónál, Varga-utca 1., a Piarista rendházzal szemben.

Tükörgyártás, üvegsiszolás Sipkovits Béla

Nagyvárad u. 15. Telefon 356

Rosszu, téli estéi

megrövidülnek, ha megvanul esti fénynél fényképfelvételt készíteni. Minden érdeklődőnek ingyen bemutatja naponta d. u. 5-6 óra között

Berzéki fotóbörze
Piac ucca 38., az udvarban.

Az egyházkerület közgyűlése a nagykönyvtár ügyével és a Kollégium, az egyházkerület anyagi szanálásával foglalkozott

**A kultuszminiszterrel tovább tolytatják a tárgyalásokat
Többféle terv az anyagi szanálásra**

Tegnap kezdte meg őszi közgyűlését a tiszántúli református egyházkerület Debreczenben a Kollégium dísztermében. A közgyűlésre nagyon sokan érkeztek. A nagy érdeklődésnek az a magyarázata, hogy a napirenden szerepelt a kollégiumi könyvtár és a Kollégium anyagi helyzetének szanálási ügye. A közgyűlésen dr Baltazár püspök és gróf Dégenfeld Pál főgondnok elnökölték.

A KÖZGYŰLÉS MEGNYITÁSA

A közgyűlést dr Baltazár Dezső szép imával nyitotta meg.

— Ugy érezzük — mondotta imájában — mintha nehéz és veszedelmes idők árnyékában ülünk, az igazságra és békességre való törekvéseink tisztá tudományával akarjuk szolgálni Istenünk a Te országodat.

Az ima elhangzása után Dégenfeld Pál főgondnok mondott szép megnyitó beszédet, amelyben emelkedett szavakkal parentálta el Dóczy Imrét és Szabolicska Mihályt, akiknek emlékét közgyűlési határozatban örökítették meg. Megemlékezett a mezőtúri református főgimnázium 400 éves jubileumáról, majd az egyház anyagi helyzetével foglalkozott. Hangsúlyozta e tekintetben az egyházkerületnyagi felelősségét és rámutatott arra, hogy bizottságot küldtek ki a válság megoldására, amely itt elő fogja terjeszteni javaslatait, de a szervezetek átalakítása is na-

gyon kívánatos volna. A viszonyok lehetnek nehezek, de ezek csak időlegesek. Ha elődeinkhez méltóan lelkieken gazdagok, erkölcsökben tiszták maradunk, megmenekülhetünk egy hitvány kor-szellem fertőzésétől. Vigyázzunk, mert könnyen egy láthatatlan ellenség lehet urrá felettünk és kufárok gyűhelyévé válhatnak gyűlekezeteink.

A lelkesen fogadott megnyitó beszéd után Maklár Károly indítványára egyhangú lelkesedéssel kimondta a közgyűlés, hogy hódoló táviratot intéz a kormányzóhoz.

Lelkesen vette tudomásul a közgyűlés, hogy a megüresedett főjegyző tisztségre Rátz Albert törökszentmiklósi ügyvédet, eddigi világi jegyzőt választották meg. Uray Sándor ref. lelkészt egyházkerületi lelkészi tanácsbíróvá, Gönczy Béla vésztői lelkészt lelkészi jegyzővé választották. Rátz Albert és Gönczy Béla azonnal le is tették az esküt s ez alkalomból a püspök üdvözölte őket meleg szavakkal. A bizalomért Rátz Albert mondott köszönetet a közgyűlésnek.

Napirend előtt Harsányi Pál esperes szólalt fel, akinek indítványára kimondta a közgyűlés, hogy a püspöki jelentés meghallgatása után azonnal a kollégiumi könyvtár átadásának ügyére és a szanálási bizottság jelentésére térnek át.

módjában volna megismerni a bírálat substratumát. A felekezeti viszonylat a vaksággal megvertség fekete jegye alatt áll és nincs bíró, aki a vitát eldönthetné.

A püspöki jelentés ezután a trianonj megpróbáltatásokról, majd a kormányzó kimagasló egyéniségéről emlékezett meg. *Beszámol a zsinat munkájáról, amelyből az egységes liturgia és a lelkészi választási törvény emelkedik ki.* Az utóbbi törvény kompromisszum eredménye, az ilyen eredménynek minden előnyével és egyuttal hátrányaival is.

MI TÖRTÉNT A PÜSPÖK SPEYERI BESZÉDE KÖRÜL

A statisztikai adatok során megemlíti a jelentés, hogy a püspöki jogkörben elintézett ügyek száma 7234 volt, az irodai kezelésben 4554. Az elnöki ügyek száma ezerrel emelkedett, ami főként a nagy nyomorúság által előidézett kérvényezéseknek tudható be. Beszámol a püspök a múlt év folyamán teljesített egyházlátogatásairól és arról, hogy részt vett a speyeri birodalmi gyűlés 400 éves jubileumán. Itt megemlíti, hogy „ünnepi beszédemre” a bajor jezsuiták rádió révén befolyást érvényesítettek. A vendég feszélyezett helyzetben tettem ugyan változtatásokat beszédem szövegén, de azt a szöveget, amelynek fogalmazásába idegen kéz is belenyúlt, nem fogadtam és nem mondtam el.”

LELKI EGYSÉG A VÁROSSAL

A püspök ezután arra mutat rá, hogy az egyházi és iskolai életben súlyos bajok vannak, nemcsak az általános anyagi leromlás, hanem a lelkeknek a bajok leküzdésére szükséges felkészültség hiánya miatt is. Központi intézményeinket illetően, — mondja a jelentés — Isten segédelmén kívül nagy reménységet annak a *lelki egységnek erejébe* helyezem, amely utóbbi időben egyházkerületünk Debreczen sz. kir. várossal és a debreceni ref. egyházat mind szorosabb kötelékbe fonja.

CSÖKKENT AZ URVACSORÁVAL ELŐK SZÁMA

A továbbiak során megállapítja a jelentés, hogy az egyházkerület területén 339 anyaegyház működik

s így a szaporulat 2. A hétköznapi bibliamagyarázatok 26-al apadtak, ami igen aggasztó jelenség. Csökkent az Urvacsorával élők száma is. 1929-ben 410.694-en vettek Urvacsorát, míg 1928-ban 416.092 volt azoknak száma, akik felvették az Urvacsorát. Rendkívül sajnálatos és aggasztó jelenség, hogy midőn az Urvacsorával élni jogosítottak két harmadrésze amugy is távol marad az Ur asztalától, még a csökkenés is fokozódik. Az elmúlt esztendőben baptista lett 124 egyháztag és felekezeten kívüli 10. Előző évben ezeknek száma 106 volt. Házaszást kötött 8762 pár, 192-vel kevesebb, mint tavaly. Egyházi áldásban részesítettek 7546 párt, ami az előző esztendőhöz képest szintén csökkenés. Vegyes házasságot kötött 2100 egyháztag. Előző évben 2343. A gyermekek vallására 1570 esetben jött létre meggyezés, ezek közül javunkra 974. kárunkra 596.

APADÁS AZ ADOMÁNYOK TERÉN

Az egyház javára tett adományok összege 207.098 pengő volt. Az apadás itt állandó jellegű. Az egyházak vagyona átlag félmillióval kevesebbedett. Viszont 3.600.000 pengőről 4.546.000 pengőre emelkedtek az egyházak adósságai. Állandóan csökken az alapítványi vagyon is, ami az általános elszegényedésre vezethető vissza. Legkomolyabban foglalkozni kell valami gazdaságpolitikai tervvel, hogy a romlás megakadályozható legyen. Ha így fejlődnek a dolgok, akkor hovatovább az államtól nem azt kell kérni, hogy segítsen, hanem hogy hagyjon élni bennünket.

TÖRÖK IMRE ESPERES FELSZÓLALÁSA

A püspöki jelentés után Török Imre esperes emelkedett szóra és fejezte ki bizalmát a püspök iránt. *Nagy szomorúsággal állapította meg, hogy az egyház a pusztulás felé halad.*

A jelentéshez kapcsolódó határozatok során a közgyűlés a következő határozatot mondotta ki:

FOGLALKOZNAK AZ EGYHÁZ ÉS ÁLLAM SZÉTVALASZTÁSÁNAK GONDOLATAIVAL

Sajnálattal érzi közgyűlésünk, hogy az állam és egyház közötti viszonylatban sorsunk egyre kirívóbb formában kénytelen a mostoha gyermek irigylésre nem méltó sorsához alakulni, akinek a kényérből mindig kevesebb, de az elkötelezésből egyre növekedő rész jut. Jól lehet, közgyűlésünknek nem lehet ideálja az egyház és állam erős szétválasztása, mégis a folyton és egyre tendenciósabban mutakozó sérelmi jelenségek hovatovább kényszerítik egyházunk közgondolkozását az *e gondolatral való fokozottabb megbarátkozásra.*

A KERÜLET KÉSZ TESTVÉRKEZET NYUJTANI

A felekezeti helyzet egyre súlyosbodó kiéleződött jelenségei nagy aggodással töltik el közgyűlésünket. Minden ellenkező beállítás ellenére közgyűlésünk kijelenti, hogy bár történelmileg megalapozott és évszázadok tenger szenvedésével megpecsételt igazaink és szabadságjogaink teljességéhez taníthatatlan hűséggel ragaszkodunk, mégis kész a benső egység és béke minden felekezeti hitvallójának, hogy árva hazánk boldogabb jövőjét minden magyar ember közös akarattal, közös egyetértéssel, szent egységben munkálhassa.

Baltazár püspök évi jelentése

A püspök jelentését Maklár Károly terjesztette elő. Dr Baltazár Dezsőnek az 1929. évről szóló beszámolója többek között a következőket tartalmazza:

— Az 1929. esztendő a nehézségek, gondok, próbáltatások és terhek tekintetében, mint hasonló sorakozik az előző esztendőkhöz. Beszámolásom esztendeje az állam és egyház közötti viszonyban semmi változást nem hozott. Legfeljebb csak fokozódtak azok a terhek, melyeket az egyházi és iskolai segélyek csökkentése egyházainkra ró és növekedtek az államnak azok a jogai, amelyek egyházunk önkormányzatát nem hagyják érintetlenül. Mindenesetre megállapítható bizonyos ellentét és visszasság a terhek növekedése és a jogok csökkentése között az egyház oldalán s ugyanakkor a terhek csökkentése és a jogok növekedése között az állam oldalán. Az ilyen egyházpolitikának a logikája még akar nélkül is az állam és az egyház szétválasztására vezet. Nem lehet vitás, hogy az evolúció előbb vagy utóbb mindig az állam és az egyház szétválasztását fogja előidézni s nem lehet kétséges, hogy a megválasztásból kevesebb kárral azok az egyházak kerülnek ki, amelyek tagjainkat önállóságra,

érettségre, önkéntes áldozathozásra nevelik. Ha a mi egyházunk ebben a nevelésben elkésik, le fogja kényszeríteni létjogosultságát is és mint megízeltlenül só vettetik ki az életlen történelmi emlékek temetőjébe.

A FELEKEZETI HELYZET

A felekezeti helyzet — mondja tovább a jelentés — még mindig a vigasztalanság képét mutatja. E felett nem is lehet csodálkozni. Kölesönös vándorok állanak egymással szemben. A támadás és védekezés fogalma összezavarodik a társadalom előtt. A társadalom legnagyobb része csak bírálatot hall egyoldalú sajtóorganumok közlése nyomán, anélkül, hogy

Üzletem átszervezése végett

az összes raktáron levő be- és külföldi gyapjuszöveteket

25% leszállított áron kiárusítom.

Kupfer posztóüzlet, Kistemplombazár.

A határozati javaslat egyhangu elfogadása után a püspök felfüggesztette a gyűlést, majd a kollégiumi igazgatótanács tartott közel egy óras megbeszélést a könyvtár átadásáról. Ezután megkezdtek a kollégium és könyvtár anyagi ügyeinek tárgyalását.

A kollégiumi nagykönyvtár ügye

Nagy vitát váltott ki a kollégiumi anyagi ügyekkel a nagy könyvtárnak az állam részére való átadásával foglalkozó javaslat.

A könyvtár ügyében a heves-nagykunsági és békésbányai egyházmegye intézett felterjesztéseket a közgyűléshez. A békésbányaiak a legmesszebbmenően ellenzik a könyvtár átadását, mert attól félnek, hogy az összegyűjtött relikviák az idők során eltűnhetnek. A heves-nagykunsági egyházmegye a tulajdonjog fenntartását és kellő garانتálását kívánja, ehhez minden erejével ragaszkodik, egyébként elvileg nem ellenzi a könyvtár átadását.

Harsányi Pál esperes szólalt fel és beterjesztette a kollégiumi igazgató tanács időközben hozott határozatát, amely arra vonatkozik, hogy a könyvtár ügyének tárgyalását vegyék le a napirendről és majd csak a tavaszi közgyűlés tárgyalja. Harsányi Pál nyomatékosan kijelenti, hogy az egyházmegye semmiképpen nem akarta az egyetemet, vagy annak vezetőségét gyanúsítani, hogy a nem kellő gondossággal történő kezelés miatt kálvinistának el a kollégiumi könyvtár értékei, hanem azt akarták kifejezni, hogy következhetnek olyan idők, amikor a kálvinista egyház fénylő értékei félre csúsznak arról a helyről, amelyen világitaniuk kell.

A békésbányai egyházmegye ragaszkodik álláspontjához, de hajlandó további tárgyalásra a kultuszminiszteriummal, nehogy azal vádolhassák őket, hogy mereven elzárkóztak a kollégiumi kincseinek a nemzeti közművelődés részére való átengedésétől. A debreceni kollégium utolsó függvénye az anyakönyvtár és ha 50 évvel ezelőtt valaki felvetett volna az átadás gondolatát, az ellen az egyházkerület mint egy ember tiltakozott volna.

Felolvassa az igazgató tanács határozati javaslatát, amely szerint az egyházkerület tudomásul veszi, hogy a nagykönyvtárnak az egyetemen való elhelyezése ügyében a kultuszminisztertől az elnökséghez Pro memoria cím alatt tervezet érkezett. Tekintettel arra a körülményre, hogy a nagykönyvtár egyházi és nemzeti szempontból pótolhatatlan értéket jelent, a miniszteri Pro memoria leirat tartalmát kielégítőnek nem tartja. Nem akar elzárkózni azonban a nagy cél elősegítése előtt, amelyet a két könyvtárnak a nemzeti művelődést elősegítő egyesítése jelent, ezért hozzájárul ahhoz, hogy a kultuszminiszteriummal a tárgyalások tovább folytatassanak. E célból három tagú bizottságot küld ki azzal a megbízással, hogy ez az albizottság javaslatában lefektetett elvek alapján tovább tárgyaljon. Ez a bizottság állapítsa meg a tulajdonjog fenntartását biztosító törvényszöveget és a későbbi könyvtári adminisztráció tervezetét és véleményes javaslatait terjessze az egyházkerület tavaszi közgyűlésére elé.

Az előterjesztett javaslatot a közgyűlés egyhangúlag elfogadta és dr. Vársányi István polgármestert, dr. Tóth Lajos egyetemi tanárt és Harsányi Pál esperest delegálta a bizottságba.

A REINHARDT színházak legnagyobb

Művészeivel EGYTEST KÉT LÉLEK (Der Andere)
Csütörtöktől Vasárnapig

Az egyházkerület és a Kollégium anyagi ügyének szanálása

A kollégium anyakönyvtára ügyének letárgyalása után az egyházkerület és a kollégium anyagi ügyeinek szanálási problémájára tértek át. A szanálás céljából a megelőző közgyűlés bizottságot küldött ki, amelynek jelentését Kolozsvári Kiss László terjesztette elő. A jelentés többek között a következőket tartalmazza:

Miután a kollégium és az egyházkerület költségvetésének egyensúlya megingott, ez a körülmény készítette a szanáló bizottságot a helyzettel való erélyesebb foglalkozásra. Megállapítható, hogy a Kollégium költségvetésének fedezeti oldalán felvett bevételek a terményárak esikkenése következtében kedvezőtlenül fognak alakulni, sőt még a tiszadadi bérletből kifolyólag perköltségek és egyéb kiadások is szakadhatnak a kollégium nyakába. Ennek következménye az lesz, hogy az alapok és alapítványok tőkeállományát kell igénybe venni a hiány pótlására.

A költségvetésekben azonban nagy megtakarításokat is lehet keresni ezeknek az intézkedéseknek a vizsgálatán pénzügyi helyzetre való tekintettel személyi szempontok nem lehetnek akadályai.

A BIZOTTSÁG JAVASLATAI

A bizottság konkrét javaslatai szerint redukálni kell a napidíjakat, ami által 16.500 pengő megtakarítás érhető el. A tápintézeteknek nyújtott 10.000 pengőt okosabb gazdálkodás esetén törölni lehet. A nagy könyvtár dotálásánál 4500 pengő törölhető. Ha a könyvtár házi kezelésben maradna, megszüntetnek minden fejlesztést és beszerzést. A tanárképző intézet működését egyelőre szüneteltetni kell, illetőleg a nem világnézeti tárgyakat előadó tanárok működését felfüggeszteni és csak Zsigmond Ferenc magyar irodalomtörténeti előadásait lehet meghagyni. A Füvézert megszüntetése 6000 pengő megtakarítást jelent. A nagy könyvtár átadása esetén a jövőben még 18.000 pengő megtakarítás érhető el. A Kálvin tér 9. és Péterfia ucca 33. számú egyházi házak lakóinak, akik eddig kedvezményes áru lakbért fizettek, 1931 május 1-re fel kell mondani és árverés útján kiadni a lakásokat. A református főgimnáziumban a tandíjakat nyolcvan százalégra kell leemelni.

A tandíj bevételek ennek következtében 17.000 pengővel növekednének.

120 EZER PENGŐ HIÁNY A KÖLTSÉGVETÉSBEN

Az idei költségvetésben 120.000 pengő hiány mutatkozik, azonban a bizottság javaslatainak elfogadása esetén a kerületnél 37.000 pengő, a kollégiumnál 40.650 pengő megtakarítható. Ha a könyvtárat nem adják át, egy megtakarítás 69.650 pengőre esőkken.

A jövő évi költségvetésben az egyházkerületnél 47.000 pengő, a kollégiumnál 93 ezer pengő takarítható meg. Ha a nagy könyvtárat házi kezelésben tartják, akkor a megtakarítás csak 127.000 pengő. Azonban még ezek után is gondoskodni kell a fennmaradó 43 ezer pengős hiány kiküszöböléséről. Erre vonatkozólag a bizottság rámutat arra, hogy a Kollégium annak idején 12 millió aranykorona értékű hadikölcsönkötvényt jegyzett. Ki kell eszközölni, hogy az állam legalább karitativé valorizálja ezt az összeget s az így kapott segély lehetne a 43.000 pengős hiány fedezete.

ÖNÁLLÓ PENZINTÉZET FELÁLLITÁSA

A jövőben a költségvetést pedig minden áldozat árán egyensúlyban kell tartani. Minden rendkívüli segély megszüntendő. A pölgári fiúiskolát az egyháznak kell átadni. Szükséges volna az önkívül, hogy egy önálló pénzügyintézet állítsanak fel, amelynek az lenne a hivatása, hogy az összes egyházközségek készpénztartalékjait itt helyezték el gyümölcsösztetésre és ez az intézet elégitse ki az intézmények hitelszükségletét. At kell térni ezenfelül az öntüzbiztosításra. A könyvtárra vonatkozó tárgyalásokat úgy kell folytatni, hogy annak kiadásai már ne terheljék a jövő évi költségvetést. A fizetéseket le kell szállítani és össze kell vonni a bizottságokat, ami által sok napidíjat lehet megtakarítani. A kollégiumi ügyész-állást meg kell szüntetni és azt tiszteletbeli állássá tenni. A sokféle bizottság helyett a kollégium ügyeinek intézésére kistanácsot kell létesíteni. A tanügyi bizottságot meg kell bízni, hogy a realgimnáziumi tagozat kiépítéséről terjesszen be költségvetést. Debrecen várostól kérni kell

a tüzfasegély felemelését.

Az előterjesztett javaslathoz dr. Tóth Lajos egyetemi tanár kért szót. Reméli, hogy ha az előterjesztett javaslatokat a közgyűlés elfogadja, átéljük a nehéz idöket. Meggyőződése, hogy a takarékpénztár létesítése egyenesen egzisztenciális kérdés. Segítséget az államtól és az elszegényedett társadalomtól nem várhatunk. Allandóan esélken az ingatlanok jövedelme is, egyetlen lehetőség az ingó vagyon beszerzése. Ha lehetséges, nem új takarékpénztárról kell gondoskodnunk, hanem valamelyik régi pénzügyintézetbe kell bekapcsolódunk.

Tóth Lajos végül határozati javaslatot nyújt be, mely szerint mondja ki a közgyűlés, hogy az egyházkerület, a kollégium és az egyházközségek készpénz vagyonának gyümölcsösztetésére, valamint a hitelügyek kielégítésére pénzügyintézetet létesít, esetleg valamely tökéletes pénzügyintézetbe való bekapcsolódás által. Az egyházközségeket, a kollégiumot kötelezi, hogy ennek a takarékpénztárnak létesítésében résztvegyenek, pénzügyüket itt kamatoztassák és hitelügyüket itt elégitsek ki. Kéri, hogy erre vonatkozólag részletes javaslatot terjesszenek a következő közgyűlés elé.

A nagy gyűlekezetek egymásután jelentik be, hogy nem tudják fizetni tisztviselőiket.

Harsányi Pál esperes azt fejtegette, hogy a nehéz helyzet annak a következménye, hogy a kollégium összes tőkevagyonát úgy jegyezték hadikölcsönre, amint az — ma is ezt állítja — a debreceni kollégium kötelessége volt. Ezzel szemben azonban az államnak is kötelessége értékelni ezt az áldozatot. Fájdalommal látja, hogy a lelkészképző és tanárképző intézeteket szüneteltetni kell. Csatlakozik Tóth Lajos javaslatához, de nem hiszi, hogy a pénzügyintézet létesítésében az egyházak részvényjegyzéssel résztvehessenek, mert az a helyzet, hogy

a nagy gyűlekezetek is egymás után jelentik be, hogy decemberben már nem tudják fizetni tisztviselőiket.

Rámutat arra, hogy a református iskolai tankönyvek még mindig horribilisan drágák. A maga részéről hozzájárul ahhoz a javaslathoz, miszerint a takarékpénztár felállításának ügyével a következő közgyűlésen foglalkozzanak.

Csikesz Sándor nagyhatású beszéde.

Csikesz Sándor egyetemi tanár nagy figyelem közepette arról beszélt, hogy a kollégium elnevezés csak addig fogosult, amíg felső ta-

Ingyen

javítom a
tölem vá-
sárolt

bőröndöt

Arámat
mélyen leszá-
lítottam.

Fuermann

bőröndös
mester, Piac-u.
26-28 Passage

zozatai megvannak. Ilyenek a lelkész- és a tanárképző intézet, amelyet gróf Dégenfeld József főgondnok és Dóczy Imre hívtak életre. — Mohó igyekezet az, amely az emberek után elhantolja azokat az intézményeket is, amelyeket ezek alapítottak.

A mostani szüneteltetéssel abba az állapotba taszítják a tanárképzőt, mint a fűvészkertet

és most ilyen sorsra akarják juttatni a kollégiumi könyvtárat is. Kérdezi, hol van az kimondva, hogy végleg kiadták volna azokat a források, amelyekből eddig ezeket az intézményeket fenntartották. Talán Debrecen városa is hajlandó lesz az addigi segélyen felül áldozni a kollégiumért. De meggyőződése szerint a debreceni egyház is többet áldozhat. A tiszántúli egyházkerületi közgyűlés tagjain és egy-két emberén kívül senki sem áldoz többet a kollégiumért, mint azt a 8 fillért, melyet bevette a saját ekléziájára befizet. — Huszonötezer pengő kedvéért nem lehet intézményeket megölni. Talán ked az egyházkerületnek olyan önzelen tagja is, aki hajlandó lemondani napidíjairól s ezekből az összegekből fedezhető az intézményeknek

fenntartása. Tessék elolvasni a kollégium falára felírt évszámot! Akkor is vesztett háború volt, devalváció volt, mégis meg volna elégedve, ha a mai nemzedék csak századrészanynyit tudna alkotni, mint az a generáció, amely a francia forradalom viharai és nyomorúságai után annyit mindent alkotott.

Behatóan foglalkozik a tanárképző és lelkészképző intézet fenntartásának szükségességével

Ma is vannak tanszékek az egyetemen, amelyeket még református tanárokkal adtak át, de ma már római katolikus professzorok ülnek ugyanazokban a katedrákban.

Csikész határos beszéde után Csáki Lajos, hódmezővásárhelyi h. polgármester a kollégium ügyészi hivatalával foglalkozott, amelyet túlméretezettnek tart. A maga részéről a bajokat abban látja, hogy a kollégium adminisztrációja túlteng.

Az idő előrehaladottságára tekintettel dr. Baltazár Dezső püspök a közgyűlést félkétó után berekesztette és folytatását csütörtökön reggel 9 órára tűzte ki.

Délután bírósági ügyeket tárgyaltak.

szokást, hogy minél számosabban lépjenek be a madárvédők táborába.

Ezután Halász Miklós tanárelnök emelkedett szólásra. Megköszöni dr. Nagy Jenő tanár ur előadását. Buzdítja az akadémia hallgatóságát a madárvédelemre. Felhívja figyelmüket annak a nagyfentosságára. Utal arra, hogy a hasznos madarak csendes, céltudatos munkájukkal csak szebbé, kedvezőbbé teszik a gazda laboratóriumát, a szabad természetet. Míg is fontos, hogy az akadémiai hallgatóság a Tiszántúli Madárvédők Egyesületének táborához csatlakozzék. S ezt annál könnyebben tehetik, mert dr. Ruffy-Varga Kálmán akadémiai igazgató nemcsak elhatározásával 100 drb. fészket és madáretetőt szerzett be, a hasznos madarak védelmére. Ezek már el is vannak helyezve.

A főispán megalakította a városi és vármegyei segítőbizottságot

A népjóléti minisztertől nyert felhatalmazás alapján dr. Hadházy Zsigmond főispán megalakította a városi törvényhatósági segítő bizottságot, amelynek tagjait most nevezte ki. November 24-én délután öt órakor a városháza kistanácsstermében a városi bizottság alakuló ülést tart.

Dr. Hadházy Zsigmond főispán a bizottság tagjaivá a következőket nevezte ki: dr. Baltazár Dezső püspök, Lindenberger János apostoli kormányzó Papp Gyula görög kath. lelkész, Mellau Márton pápai kamarás, Uray Sándor ref. lelkész, Raposa Viktor evangélikus lelkész, Fráter Erzsébet, Sass Béláné, Ollinger Béláné, Léderer Miksáné, Kárpáthy Józsefné, dr. Magoss György ny. polgármester, Varga Elemér h. polgármester, Nagy Endre posta-főigazgató, Kóródy István h. pénzügyigazgató, Ady Lajos tankerületi

Erre kimondja az ifjuság, hogy a Pallagi Madárvédők Egyesülete, mint a Széchenyi gazdasági osztálya fiókja megalakul. Felkéri dr. Gulyás Antal akadémiai tanárt, hogy az új madárvédő egyesület tanárelnöki tisztjét vállalja el.

Ezután az ifjusági tisztikart választotta meg az egybegyűlt akadémiai hallgatóság. A tisztikar a következőképpen alakult. Elnök: Bénérd Géza III. é. hallgató, exponensek: Böllöny Klára, Bajor Matild, Markaly Anna hallgatónők és Fazekas István, Máriássy Béla, Péchy Rudolf hallgatók. A második számaként Bénérd Géza III. é. hallgató tartott igen nívós előadást a nemesfűz termeléséről. Ismerteti a fűztermelés nagy nemzetgazdasági jelentőségét, a termelő fűzfajta megválasztását és a fűz állati ellenségeit.

Gulyás Antal akadémiai tanár a hozzászólások során megemlíti a fűztermelés fontos kártevőit, különösen hangsúlyozza a különböző gombabetegségeket, valamint az élősködő aranka kártételét.

Dr. Nagy Jenő tanár a madárvédelem fontosságáról

Pallagon megalakult a Madárvédő Egyesület fiókja.

A debreceni m. kir. gazdasági akadémia ifjusági egyesületének Széchenyi gazdasági osztálya hétfőn este tartotta ezévi második vitafülését.

A gyűlésen megjelent dr. Ruffy-Varga Kálmán akadémiai igazgató, Halász Miklós tanárelnök, dr. Nagy Jenő ref. gimnáziumi tanár, a Tiszántúli Madárvédő Egyesület ügyvezető alelnöke, a tanári kar számos tagja és a hallgatóság nagy számban.

A gyűlés megnyitása után dr. Nagy Jenő, a Tiszántúli Madárvédő Egyesület alelnöke tartott előadást a »Madárvédelem mezőgazdasági jelentősége« címen. A természet háztartásában csodálatos egyensúly van — mondja az előadó —, amely azonban az emberi hatadás következményeképpen azáltal, hogy mindig nagyobb és nagyobb területeket vannak művelés alá, sok helyen felborul. Az egyensúly felborulásának azután az a következménye, hogy olyan állatok, amelyek a gazdának indirekt hasznára vannak, elveszítik életfeltételeiket és kipusztulnak. Megfigyelhetjük ezt olyan vidékeken, ahol a szálerdők kitermelésével a különböző hasznos ragadozó madarak életfeltételei megsemmisültek. Ezek a vidékek a rágcsálók hihetetlen módon elszaporodtak, mivel legtermészetesebb pusztítók eltűntek és óriási mezőgazdasági károkat okoznak. Már ebből az egy példából is látható, hogy a természet egyensúlyának a megbomlásából milyen nagy károk keletkeznek. A gazdának arra kell törekedni, hogy a ránkérve hasznos állatoknak kedvező életfeltételeket teremtsen. Ezt a célt szolgálja a madárvédelem. Ma már megszámlálhatatlan sok azoknak a különböző kémiai szereknek a száma, amelyekkel a különböző növényi kártevők ellen védekezünk, de egy sincs ezek között a szerek között olyan, amellyel teljes biztonsággal védekezhetnénk. A nyugati államok, különösen Amerika már régen kísérleteznek különböző biológiai védekezési módokkal és azt tapasztalják, hogy a biológiai védekezési módok jóval megbízhatóbb eredményt adnak, mint az egyéb védekezési módok. Amerikában nemcsak a madarakat használják fel biolo-

giai védekezési célokra, hanem a bogárvilág hasznos tagjait is. Nem kíván a gazdaságnak hosszasan beszélni a madárvédelem nagy nemzetgazdasági jelentőségéről, mert hiszen azt úgy is tudni kell minden mezőgazdasággal foglalkozó embernek. A Tiszántúli Madárvédő Egyesület már régebben tervbe vette, hogy a gazdasági akadémia hallgatóságát bevonja a madárvédelembe és Pallagon madárvédelmi kísérleti telepet létesít. Kéri a gazda-

főigazgató, Sesztina Jenő felsőházi tag, Vásáry József felsőházi tag, Ruffy Varga Kálmán felsőházi tag, akadémiai igazgató, dr. Juhász Nagy Sándor egyházi főjegyző, Lukács József igazgató, dr. Fejér Ferenc hitközségi elnök, Bessenyei Lajos gimnáziumi igazgató, Máthás József műhelyfőnök, Balogh István földbirtokos, Jóna István földbirtokos, Radó Rezső kir. tanácsos, föltitkár, Hegyemegi Kiss Pál országgyűlési képviselő, Varjassy Imre ipartestületi elnök, Kölessey Sándor, az ügyvédi kamara elnöke, dr. Lang Sándor, egészségügyi főtanácsos, tiszti főorvos, Sághy Lajos rendőr-főtanácsos, dr. Keszrű Lajos törvényszéki elnök, Sz. Kun Béla egyetemi rektor, Balás Károly üzletigazgató, Versényi Tibor főtanácsos, a TEBE elnöke, dr. Csűrös Ferenc köznevelési tanácsnok, Biró Jenő népjóléti hivatali igazgató, dr. Varjassy Imre ipartestületi elnök.

Hajdúvármegyei segítő bizottságának tagjaivá a főispán a következőket nevezte ki: Görgy Márton megyei tiszti főorvos, dr. Rásó Gyula orvosképző h. elnököt, dr. Lessényi István főszolgabíró, dr. Ethey Lászlót, Surgoth Jenő gazdasági főtanácsost, Czelloth János állategészségügyi főfelügyelőt, Kovács Gyulát, az államépítészeti hivatal főnökét, Kóródy István h. pénzügyigazgató, Vasady Lajos tanfelügyelőt, Köblös Samu főgimnáziumi igazgatót Hajdúbószorményból, Váczy József tanárt Hajdunánásról, Molnár Zoltán ref. lelkészt Hajduhadháztól, Berbecs Zsigmond gyógyszerészt Szoboszlórol, Gódy Ferenc sámsóni földbirtokost, dr. Molnár Béla ref. lelkészt Balmazújvárosról, dr. Ludány Miklós felsőházi tagot Nádudvarról, Kiss József földes földbirtokost, dr. Kiss István püspökadányi ügyvédet, ifj. Veszprémi Zoltán vámospécsi földbirtokost, Herpay Gábor főlevéltárost, aki egyúttal a bizottság előadója.

A Hajdu megyei törvényhatósági segítő bizottságot a főispán november 22-én délelőtt 10 órára a vármegyei kistanácsstermében alakulóülésre össze is hívta. Az ülésre külön meghívta Rásó István alispánt is.

Ha olcsót, jót akar,

ne sajnálja idejét, fáradság le Cegléd-utca 7. számú üzletemre, hol szállított árak mellett vásárolhat ridikült, bőröndöt, orszényt, akatáskát és lószerszámot. Tóthfalussy Géza.

Kovács Gyula

vizvezeték és fürdőberendezési vállalata

Debrecen, Hunyadi ucca 12. sz.

Telefon: 16-79.

Készít és javít:

Vizvezeték és fürdőszoba berendezéseket, továbbá csatornázás, központi melegviz és gőzfűtéseket, szellőztető és mindenemű gázberendezési munkákat.

Allandó raktáron:

Mindenféle vizvezeték és fürdőszoba berendezési tárgyak, piperecikkek, autógyeyserek, armaturák, mindenemű szivattyus kutak és alkatrészek.

Szakszerű és lelkiismeretes munka.

Kedvező fizetési feltételek.

Költségvetés díjtalan.

Kinos incidens egy keresztény és egy zsidó egyetemi hallgató között

Tettelegesség miatt négy félévre kitiltották a debreceni egyetemről Klein György orvostanhallgatót.

Az elmúlt hetekben olyan esemény történt két debreceni egyetemi hallgató között, mely könnyen a szegedihez hasonló bonyodalmakra vezetett volna, ha az ellentétek elsímitásán nem dolgozik nagy eréllyel a debreceni egyetem rektorátusa és tanári kara. Most már az izgalmas incidens hullámai elsimultak és így tudósítást lehet adni a történetéről anélkül, hogy a szenvedélyeket felkorbácsoláshoz vezetné bármiféle hírlapi közlemény.

Még október közepén történt a szóban forgó incidens, Kovács József ref. teológus és Klein György orvostanhallgató között. Kovács József több társával az incidens napján a Dérimuzeum előtt fényképfelvételt akart készíteni a muzeum épületéről. A háttérben Klein György orvostanhallgató tartózkodott több társával. Amint a fényképezőgépet beállította Kovács József, észrevette, hogy Klein György társasága áll a muzeum épülete előtt és így szólott társaihoz:

— Gyerünk innét, mert zsidó lesz a háttér.

Klein György a megjegyzést hallva így kiáltott oda:

— Fogja be a száját, mert megvágom!

Kovács József társaival együtt Klein György felé indult, hogy felelősségre vonja a kijelentésért. Vitakozás közben Klein György arcultította Kovács József teológust.

A történeteket bejelentették az egyetemi tanácsnak, mely mindenek előtt felhívta az ifjúságot, hogy az ügyben minden mozgalmától tartózkodjon, — mely az egyetem rendjének ártana. És egyidejűleg az eset kivizsgálásáról gondoskodott. Napokig tartott az incidens lefolyásának kivizsgálása és a dolog vége az lett, hogy az egyetemi tanács Klein György orvostanhallgatót négy félévre kizárta a tudományegyetemről. Az egyetemi tanács határozatát Klein György felebbezése folytán felterjesztették a kultuszminisztériumba is, ahol az jóváhagyást nyert.

Jellemző a vallási kérdésekben kiélesedett helyzetre, hogy mindkét oldalon élesen pertraktálják a meghozott határozatot. A keresztény egyetemi hallgatók csekélynek tartják a megtorlást, míg a másik oldalon igen súlyosnak minősítik azt. A magunk részéről természetesen nem óhajunk az egyetem belső ügyébe avatkozni, csupán regisztráltuk a történeteket.

Fiát követte a halálba Nagyvinszky Emil volt szováti földbirtokos

Budapesten borzalmas módon öngyilkosságot követett el. — Borotvával elvágta a nyakát, balkezén ütőereit és hasát.

Budapest, nov. 19. Tegnap délután a József körút 27. számú ház egyik első emeleti lakásában tragikus öngyilkosságot fedeztek fel. A ház első emeleti, 11. számú lakásában két nappal ezelőtt árberleti szobát vett ki Nagyvinszky Emil, 46 éves, volt szováti, jelenleg bánáti földbirtokos, aki a hét elején érkezett Budapestre. A földbirtokos egy kereskedő családnál bérelt lakást és még mielőtt bejelentette volna magát, elmondta, hogy sok bánat érte őt az életben. Feleségétől elvált és végkielégítésképpen 250 hold földet adott neki.

a nyáron pedig valóságos katasztrófa érte, mert Kálmán fia, aki egyébként Budapesten volt joghallgató, a nyáron Hajduszovátban, tragikus körülmények közt belehalt egy vakbéloperációba.

A földbirtokos elmondta még azt is, hogy azért jött fel Budapestre, hogy feledni próbálja ezeket a tragikus eseményeket és itt akar megnyugvást találni.

Tegnap délután a házbeliék hirtelen hallottak Nagyvinszky szobájából és mikor besiettek hozzá,

a pamlagon borzalmas vértócsában heverve, eszméletlenül találták a földbirtokost.

Azonnal a házban lakó orvost hív-

ták, majd a mentőket értesítették, akik megállapították, hogy a földbirtokos borotvával átvágta a nyakát, balkezén az ütőereket és még volt annyi ereje, hogy a borotvával felvágta a hasát s a hasfalát teljesen átmeteszte a borotva éle. — A mentők az eszméletlen embert — aki időközben rengeteg vért vesztett, — azonnal a Rókus kórházba szállították, ahol

vérátömlesztési műtétet próbáltak megmenteni az életnek az öngyilkos földbirtokost.

de ez a műtét már nem használt; Nagyvinszky Emil többé nem tért eszméletre és ma reggel 8 órakor meghalt.

A József körúti lakásban egy cédulát találtak, amelyen mindössze annyi állott: „Kálmán fiam, joghallgató, augusztus 12. Hajduszovát”. — Ezek az adatok fiának tragikus halálára vonatkoznak, amely csakugyan ezen a napon következett be, Hajduszovátban. Találtak ezenkívül egy leragasztott levelet is, melyet Aranygyelovácba címzett, az ottani görög keleti pópának. A tragikus öngyilkosság ügyében lefolytatott rendőri nyomozás megállapította, hogy a bánáti földbirtokos családi okok miatt követte el borzalmas tettet.

BUTOROK saját készítményüek

hálószoba keményfa, fényezett 290 P-től kaphatók:

Bálint Sándor Piac-u. 85. szám.

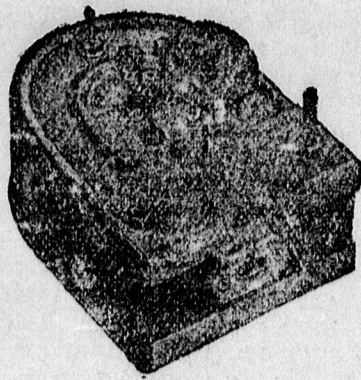
Szén, koks és tűzifa

a legjobb minőségben, legolcsóbb árban beszerezhető:

Gabányi utóda Láng Miklós

Debrecen legrégibb üzletében

CSAPÓ UCCA 28. SZÁM ALATT. — TELEFON: 1 49.

A TRIOTRON

gyártmányok előnyeiről kizárólag személyes látogatása alkalmával győződhet meg.

Hangszórói és csövei megközelítik a természetes hangvisszaadást. Rádió készülékek, villanyszerelések, kerékpárok, varrógépek és mindennemű alkatrészek gyári árban. Nagy javítóműhely.

„TRIOTRON“ gyártmányok egyedárusítása.

Horváth Testvérek

Főüzlet: Csapó u. 88. Fiókuzet: Cegléd u. 11.

Telefonszám 16-51.

Postatakpisz. 47.142.

Tizenegy év óta keresett kommunista gyilkos került kézre

A kommunizmus alatt két embert kivégeztetett.

Szekszárd, november 11. Tizenegy év óta keresett kommunistagyilkos került ma a szekszárdi királyi ügyészségre. Domján Lajos dr. orvos, egyetemes orvostudor, gyakorló orvos az illető, aki 1919. június havában az ellenforradalom kitörésekor Samuelli és Pogány népbiztosok megbízásából érkezett a tolnamegyei ellenforradalmi mozgalom leszorítására és Tolnán, Gerjenben, Faddon, mint politikai megbízott és vadbiztos működött. — Nagy tevékenységet fejtett ki az óta Sopronban halálraítelt és kivégzett Kellner terrorcsoport parancsnok oldalán.

Az eddigi adatok szerint az ő vádjai alapján lövették agyon Tolnán 1919. év június hó 29-én Baranyi László dr. községi orvost és Vass József 19 éves pénzügyőr, azért, mert az ellenforradalom megszervezésében résztvettek.

A kommunizmus után megszökött s

az ellene kibocsájtott körözlevél alapján letartóztatták őt Belgrádban, Sarajevóban, Pozsonyban, de mindenütt elbocsájtották. Erre Berlint választotta állandó tartózkodása helyéül és itt orvosi praxist kezdett. Minthogy azonban Németországban érvényes diplomája nem volt, kuruzslás miatt elítélték. Erre foglalkozást változtatott és újságíró lett. Berlinben lakott a legutóbbi ideig, amikor Miskolcon lakó édesanyjához hazajött látogatáshoz Magyarországra.

Gaál Dezső dr. szekszárdi vezető királyi ügyésznek tudomására jutott, hogy Domján Miskolcra érkezett és telefonon intézkedett, hogy az államrendőrség tartóztassa le és szállítsa Szekszárdra, ahol gyilkosság, rablás s lázítás miatt folyik ellene az eljárás. Domján Lajos dr.-t már délután Szekszárdra szállították, ahol Gaál Dezső királyi ügyész előzetes letartóztatásba helyezte.

IRTJAK A ROMÁNOK A MAGYAR ISKOLÁKAT.

Kolozsvár, november 19. Bárá Jósika János képviselő a román parlamentben tiltakozott amiatt, hogy a szilágysenyői állami iskola magyar szekcióját névtelen feljelentés alapján bezáratták. Különösen sérelmes ez a rendelkezés azért, mert itt a lakosság 90 százaléka magyar. Jósika képviselő sürgős intézkedést kér ebben az ügyben a kultuszminiszternél.

—oooOooo—

SEGFÜ, KONTRA GÁLÓCSY PÖR.

Budapest, november 20. Kedden tárgyalta a törvényszék Szegfű Gyula egyetemi tanár rágalalmazási perét, amelyet Gálócsi Árpád ellen indított. Gálócsi Árpád egy röpiratban súlyos vádakkal illette Szegfű Gyulát, aki ezért őt beperelte. Egész napon át tartó tárgyalás után délután hirdetett ítéletet a törvényszék, amelyben bűnösnek mondotta ki Gálócsi Árpádot rágalalmazás vétségében és ezért 200 pengő pénzbüntetésre ítélte, az ítélet végrehajtását azonban felfüggesztette. Az ítélet ellen a felek felebbezést jelentettek be. Az ítélet kihirdetése után a hallgatóság soraiban eljenezni kezdtek Gálócsit, mire az elnök rendreutastotta őket.

SINGER VARRÓGÉPEK
AZ A LEGJOBBAK!

NYITRÁN „KÉMKEDÉSÉRT” LETARTÓZTATTAK EGY BUDAPESTI ZENEKART.

Prága, november 19. Nyitrán az ottani rendőrség letartóztatta a városban vendégszereplő budapesti zenekar tagjait. A letartóztatottak: Erős István és felesége, Schwab Ferenc és felesége, Süßfeld László, Magyar Gyula és Brock Norbert. A zenészeket politikai bűncselekménnyel és kémkedéssel gyanúsítják.

—oooOooo—

ROTHERMERE KÉPVISELŐJE A RÁKOSI-SZOBOR LELEPLEZÉSÉN

London, november 19. Rothermere lord Rákosi Jenő budapesti szobrának leleplezése alkalmával lord Word Price szerkesztővel képviselteti magát és erről már értesítette egy Klebelsberg Kunó kultuszminisztert, mint Ripka Ferenc főpolgármestert. Word Price teszi le a koszorút a szoborra, amit Rothermere lord és Harmsworth küldenek. A Daily Mail is küldött koszorút, amelynek tetételére Légrádi Ottó kérték fel.

„Salgó” Imperiál
konyak
az elismert és kedvelt márka.

Kisebbségi intézet a debreceni egyetemen

A Ker. Nemzeti Liga az elmúlt tavasszal rendezett vitadélutánjának egy részét arra szentelte, hogy szót adjon a főiskolai tanulmányait elvégzett, egyébként azonban pályája elején álló új magyar generáció, vagyis az új magyar intelligencia hivatott képviselőinek tekintetben: mondják el véleményüket a magyar manapság legégetőbb problémáiról.

Ez az előadássorozat minden tekintetben igen érdekes, egy szempontból pedig különösen is öröndetes volt: értem utóbbi alatt azon körülményt, hogy az ifjú előadók valamennyien nagy tanultságról, széles horizontról tett tanúságot, ezenfelül előadási modoruk is rokonszenves és megnyerő volt. Ha jól emlékezem, dr. Tóth Endre, dr. Pongrácz Kálmán és Kertész Dániel szerepeltek ily előadókkul, ez elismerés valamennyiüknek jár. — Dr. Pongrácz Kálmán azóta könyvvalakban is közrebocsátotta mondandóit, egy nagyon életbevágó problémánkat pedig — nevezetesen elszakított véreink sorsát — legutóbb egy folyóiratban tárgyalta. (Magyar Szemle, szept.) — Miután konkluzióinak debreceni vonatkozása is van, szükségesnek találom, hogy cikkével a helyi sajtóban is foglalkozzunk.

Részemről csak helyeselni tudom P. K. azon tételét, hogy kutatnunk kell a jelenleg is rendelkezésre álló segítő eszközök után, tüzetes vizsgálat tárgyává kell tennünk az elszakított magyarság lelkében és felfogásában végbement változásokat és csonkaországi szervezkedéseinket ennek megfelelően kell kiépíteni.

Vizsont e szervezkedés akkor látszik megfelelően kiépítettnek, ha benne a magyar kulturfolytonos-

ság szolgálata a vezérlőgondolat — azaz az egész nagymagyarországi magyar kultúra ápolása és továbbfejlesztése, beleértve azonban azon közös kultúra figyelemmel kísérését is, amelyet a Kárpátok övezte területen nem csekély sorban — sőt nem egyszer tulnyomórészen — ép a mi hatásunk alatt fejlesztettek ki nemzetiségeink.

A fenti értelmű szervezés közelebbről már most akkép volna keresztülviendő, hogy a 4 egyetem mellé egy-egy kisebbségi intézet szerveztetnék akként, hogy a debreceni egyetemen felállítandó intézet a román, a szegedi a szerb, a pécsi a német, a budapesti a cseh-szlovák impérium alá került magyar kisebbségek helyzetével foglalkoznék, egyszerűen az elszakított területek mindennemű viszonyainak nyilvántartását is eszközölne, kifelé pedig a helyes propaganda oktatni ki a csonkaországi társadalmat.

Röviden ennyi P. K. elgondolásának a lényege: ezenkívül a részletekre nézve is sok életrevaló ideával szolgál.

A legújabb idők leépítő, takarékos és normálstátusra igyekvő kényszere persze alig enged meg ez okos és modernen hazafias (neopatrióta) tervnek hamaros valóra-váltását. — Ezek a dolgok t. i. az életben nem mennek annyira könnyen. Hiányozni szokott legelőször is a pénz: ingyen munkát nem lehet kívánni; de hiányzik sok tekintetben az érdeklődés is. — *Mindaz azonban Pongrácznak és fiatal társainak sem érdeméből, sem gondolkodásuk helyességéből nem von le semmit.* A magyar közvéleményének kötelessége felfigyelni ezekre a hangokra. Az elszakított magyar testvérek azzal, ha itthon tíz esztendő óta nem haladtunk mivel sem túl a *frázisirredentán*, vajmi kevésre mennek. Nekünk egyébként kell szolgálá-

tukra sietnünk s ehhez elsősorban az szükséges, hogy állapotaikkal lehetőleg tisztában legyünk. (Ezért próbáltam meg magam is egyetemünkön az elcsatolt területek jogviszonyainak speciálkollégiumban való előadását, ami azonban, tekintettel arra, hogy az ily előadásokban az utódállamok egyébkénti strukturájára is ki kell térni, az anyag terjedelménél fogva oly nagy feladat, hogy többek közremunkálását tenné szükségessé.)

Meggyőződésem szerint feltétlenül kívánatos továbbá itt a csonka-földön egy oly hangulat kialakítása, amely az elszakított terüle-

teink nemzetiségeivel való békés megegyezést hirdesse a jövő magyar politika egyik vezérelvül. (Tehát a hazai oláhok, tótok, horvátok, szerbek irányában!) Ez a jelenlegi statusquó tartama alatt is hasznára volna ezidőszerint kisebbségi sorban élő magyar testvéreinknek. Mindenesetre jellemző, hogy a fiatalok maga is ezen az állásponton van. Nem lehet fájárolónak tekinteni azt, aki a nemzetiségekkel való békés megegyezés híve, ez a közeljövő egyetlen lehetséges reálpolitikája!

Kovács Andor,
egyetemi tanár.

Kosztolányi Dezső és Móricz Zsigmond az Ady Társaság vasárnapi ünnepén

Megemlékeztünk már arról a méreteiben hatalmas, tartalmában páratlanul becses ünnepségről, amelyet a debreceni Ady-társaság a Nyugat folyóirattal karöltve rendezett Tóth Árpádnak, a korán elhunyt rendkívüli tehetségű debreceni származású lírikusnak az emlékére. Az ünnepély műsorán olyan országos népszerű nevek szerepeltek, mint a Kosztolányi Dezső és a Móricz Zsigmondé, akik mellett Ascher Oszkár, a modern szaválás dédelgetett mestere, Gellért Oszkár, a Nyugat felelős szerkesztője, Könyves Tóth Erzsébet, a Csokonai-színház kiváló művésznője, Oláh Gábor, a nagynevű debreceni költő és Ady Lajos, az Ady-társaság elnöke szerepeltek a dús programon. Kosztolányi Dezsőt nem szükséges bemutatni Debreceni kulturált közönségének, hiszen talán nincsen könyv-olvasó ember Debrecenben, aki ne gyönyörködött volna a Szegény kis gyermek panaszainak elbűvölő zengésében s aki ne olvasta volna Kosztol-

ányinak egyik-másik az emberi lélek legmélyén szántó regényét. Móricz Zsigmond épp oly közel áll szívünkhöz. A XX-ik század legnagyobb írói közé tartozik ő, akinek értékei világviszonylatban is számottevők. Az a nagyszabású megemlékezés, amelyben vasárnap este Debrecen közönsége előtt Tóth Árpád éltűnt finom alakját fogja felidézni, bizonyára feledhetetlen élménye lesz mindenkinek, aki meghallgatja.

Az Ady-társaság, hogy mindenkinek lehetővé tegye a nagyjelentőségű irodalmi ünnepben való részvételt, a helyi árakat a lehető legalacsonyabban szabta meg. Elsőrendű ülőhely ára 2 pengő, másodrendűé 1 pengő, állóhely 50 fillér. Az előadás színhelye a Bika diszterme, kezdete vasárnap este 8 órakor. Az előadás fővárosi vendégei részint vasárnap délelőtt, részint a vasárnap délutáni gyorsrali érkeznek Debrecenbe. A Nyugat előfizetőinek (ujjnak is) két ingyen jegy jár. Jegy kapható a Hegedűs és Sándor ut. vagy a Csáthy Ferenc ut. fizetésben.

Karácsony előtt, ha készpénzzel vásárol, olcsó árámból 10 százalékos engedményt adok. — Mentze Henrik Piac utca 38.

A rádió rabszolgája

Humor elleni merénylet. Elkövette: Egy rádió bolond.

A Keletmagyarországi Rádió-Társaság vasárnapi matinéján előadta: Dr. Tarján Oszkár.

Tisztelt hölgyeim és uraim!

Ennek előtte az alábbiakhoz hasonló humorkáim a „Debrecen” hasábjain láttak napvilágot s az olvasó közönségnek is, nekem is könnyebb volt a helyzetünk, mint ez alkalommal. Én nem hallottam a kritikákat, a közönségnél pedig két eset volt lehetséges: Vagy elolvasta az írásaimat, vagy nem. Ha nem olvasta el, akkor minden rendben van, ha elolvasta, akkor két eset lehetséges: vagy tetszett az, amit írtam, vagy nem tetszett. Ha tetszett, akkor minden rendben van, ha nem tetszett, akkor ismét két eset lehetséges: vagy szidták azt, aki írta, vagy kidobták az — újságot. Most baj van hölgyeim és uraim: Kénytelenek engem meghallgatni, de viszont jogot szereznek arra, hogy újságként bánjanak velem — felolvasásom után! Am jöjjön, aminek jönnie kell!

Volt nekem egy időben egy kiváló magyar professzorom, úgy hívták, hogy Rádus Árpád. Kiváló magyar tanár volt és pompás, jóízű mondások jellemezték. A stilisztikát és retorikát tanította. Egy alkalommal az írásművekről magyarázott a következőképpen: „Minden írásmű, legyen az szindarab, monológ avagy szónoki beszéd — fogalmazvány három részből áll: bevezetés, tárgyalás és befejezés. Ha figyeltek a mai írókat, tapasztalni fogjátok, hogy ugyyszólván mindgyiknél sok a bevezetés, kevesebb a tárgyalás, semmi a befejezés. Röviden írjatok, ha éppen velőtlenül is, de ha felolvasásra írtok, akkor meg éppen fő a rövidség, mert tapasztalni fogjátok,

hogy a hallgatóságnak minden felolvasás — még a legszellemesebb is — ellenszenves, ha a felolvasás hosszú, de akkor sem feltétlenül rokonszenves és kellemes, ha a felolvasás rövidlegetű.”

Ezeket a szavakat okulva tisztelt hölgyeim és uraim, megírtam ezt a kis esevegést, melynek egy elvitatathatatlán érdeme, hogy rövid, tehát — ha már másért nem is — ez okból elszenvendhető lesz Önöknek. Mellékesen megemlítem, hogy ezt a humor elleni merényletet még mástól évvel ezelőtt követtem el, de talán nem vesztett az időszerűségéből. Eddig a bevezetés. Remélem tényleg rövid volt. Most pedig térjünk a tárgyra.

Alig van manapság a sok népszerűtlen téma: inségakció, postadíjak emelése, telefonálás 12 fillérért, gyorsvonat beszüntetés, stb. mellett népszerűbb tárgy, mint a rádió! — Bleyertől a legkedvezőbb rádió-amatőrök sok-sok ember foglalkozik az egész világon a rádió csinija-binjával. Ez a körülmény és a Keletmagyarországi Rádió Társaság mai matinéja az okai, hogy felolvasásom anyagául éppen a rádiót választottam, már előre is bejelentem, hogy nem célozom reklám vagy propaganda a rádió ellen vagy mellett.

Elnézésüket kell kérnem tisztelt hölgyeim és uraim, hogy ezekbe az elmondandó és általam tévesen talán közérdeklőknek vélt dolgokba magánjellegű, sőt mi több még családai vonatkozásokat is vegyítsek, de elmefuttatásomnak szülőkkai részben ezek a vonatkozások is.

Körülbelül két és fél évvel ezelőtt, amikor én rádiós lettem, egy — akkoriban még merésznak mondható — kijelentéssel leptem meg az öcsémet, aki kétyvermekes, vidéki bankfőtisztviselő, kiváló zenész és anti-rádiós — volt. Azt mondtam neki: Rádió nélkül élni nem lehet. — Gu-

nyos kacaj volt válasz részéről: „A rádió nem tökéletes, élvezetet nem, csak bosszúságot szerez, sok, nagyon sok idő fog meg elmúlni, amikor érdemes lesz rádiót venni” — mondotta.

Egy alkalommal levelet kaptam az öcsémtől: „Hála Istennek, megvagyunk baj nélkül, — írta. — A napokban rettentően elfogott bennünket a vágy egy kis rendes muzsika után s kezdtünk egy rádióbeszerzés eshetőségeiről tárgyalni. (1) Miatán Neked e téren nagy tapasztalásod van, meg ha jól tudom, valamiféle összeköttetésed is, kérlek, ird meg, mibe kerülne s milyen fizetési feltételek mellett lehetne egy jó készüléket kapni, hangszórával és 3 pár fejhallgatóval? Nekem halvány „befőttem” (t. i. dunsztom!) az öcsém úgy látszik erős versenytársam a — szellemesség terén!) sincsen az egész rádióhoz, tehát valami olyan készülék kellene, amelyet magamfajta laikus is tud használni”. — Így a levelem. Egyszerűbb lett volna erre röviden válaszolni: „Baj nélkül vagytok — írod, — ne végy rádiót, mert akkor ezt nem irhatod többé!” — Ha azonban ezt válaszolom, hol maradna a következetesség: Rádió nélkül nem lehet élni! No meg egy kis öröm. Veled is szaporodik a rádiósok száma. Mert úgy vagyunk ezzel, mint a házassággal: minden nő ember melegen ajánlja a — felebarátjának, — meg aztán úgy mint az esküvővel, ahol rendszerint minden nő könnyezik: az asszonyok azért, mert már asszonyok, a lányok mert még nem asszonyok.

Válaszul elmondom röviden, hogyan lettem én rádiós, miért nehéz rádió nélkül az élet s hogyan keletkezik a „rádió rabszolga”.

Talán két és fél éve lehet annak, hogy a szomszédoméknál a háztetőre sodronyt vontak, közönséges rézsodronyt, 50 méter hosszú, falécekre erősítve. Mi készülhet itt? Este átmentem szomszédolni s itt kap-

tam az első injectiót. Szólt a rádió, kis kétlámpásos készülök. Elvezetük Pestet, Bécsét, kissé a külföldet is, s hallottam röpködni szavakat: antenna, anód, detektor, fadino, szílit, mikrofon, szelektivitás, kondenzátor, transzformátor, variométer, hullámhossz, rács, elektron, stb.

Nem voltam sohasem nagy megértője a fizikának, a villamoságnak, de most a szó valódi értelmében zúgott a fejem (de nem a fejhallgatótól), megjáradtem és elhatároztam, hogy sohasem leszek rádiós. Nem hagyott azonban nyugton a dolog. Másnap ismét átmentem, s egy hét múlva az én szobámban is megszólalt a rádió: egy kis kétlámpásos, száraz anóddal, apró fűtőteleppel. Innen indul ki a mostani Niffe fűtővel és Telefonken átalakított felszerelt öt-lámpásos gépem. Egy év alatt volt 2, 3, 4 lámpásos gépem elhasználtam 6 száraz anódot, volt nedves anódom, melyet töltésnél fordítva kapcsolok s így érte végzete, s mégis azt mondom ma is, — pedig nem lettem jobb fizikus s nem ismerem az előbb mondott szavak értelmét — hogy rádió nélkül nincsen élet!

De van ám sok hasznos oldala a rádióknak.

A modern történezsnek megállapították, hogy az egyiptomi hét csapás egyike: az anyósi! En együttlalom az anyósommal! Dupla csapás volna, ha nem volna rádióm! De így! Semmi! Azelőtt, ha hazajöttem a hivatalból és ahelyett, hogy egy kicsit kipihenhettem volna magamat, az anyósom elkezdett beszélgetni és órákon keresztül beszélt. Most! Hazajövök, azt mondom: „Kiszti-hand mamám”, esetleg ha rossz kedvem van, meg is csokolom a kezét, hagyok neki két-három mondatot elmondani fogom a kagylót, ráteszem a fülemre és éntőltem beszélhet, amennyit akar. Turbékoló gillice lett az anyósomból! (Folyt. köv.)

Mennyi lesz a kereseti adópótlék

A képviselőház elé most beterjesztett takarékosági törvényjavaslat 6 pontja rendelkezik a kereseti adó pótlékról. Eszerint azok az adózók, akik a kereseti adóról szóló 1922. évi XXIII. t. c. 1. §-ának 3. pontja (a kereseti adóra vonatkozó törvényes rendelkezések hivatalos összeállítására tárgyában kiadott 1927. évi 300. P. M. számú rendelet 3. §-a) értelmében az alkalmazottak kereseti adója alá esnek, továbbá azok az adózók, akik a társulati adóról szóló 1922. évi XXIV. t. c. 28. §-a (a társulati adóra vonatkozó törvényes rendelkezések hivatalos összeállítására tárgyában kiadott 1927. évi 400 P. M. számú rendelet 2. §-a) értelmében tantemadóról alá esnek, az államkincstár javára külön adót is kötelesek fizetni.

Mentesek a külön adó alól az első bekezdésben felsorolt jövedelmek, ha azok összege hetenkint a 30 pengőt, illetőleg havonként a 120 pengőt nem haladja meg.

8. §. A jelen törvény alapján fizetendő külön adó tételei a következők:

1. ha a jövedelem hetenkint 30 pengőt meghalad:

HETI JÖVEDELEM UTÁN

Pengőn felül	Pengőig	Pengő
30	35	0.20
35	40	0.25
40	45	0.30
45	50	0.40
50	55	0.50
55	60	0.60
60	65	0.70
65	70	0.80
70	75	0.90
75	80	1.—
80	85	1.10
85	90	1.20
90	95	1.30
95	100	1.45
100	105	1.60
105	110	1.75
110	115	1.90
115	120	2.05
120	125	2.20
125	130	2.35
130	135	2.50
135	140	2.65
140	145	2.80
145	150	3.—
150	160	3.25
160	170	3.50
170	180	4.—
180	190	4.50
190	200	5.—
200	210	5.50

HAVI JÖVEDELEM UTÁN

2. Ha a jövedelem havonként 120 pengőt meghalad:

Pengőn felül	Pengőig	Pengő
120	140	0.80
140	160	1.—
160	180	1.20
180	200	1.60
200	220	2.—
220	240	2.40
240	260	2.80
260	280	3.20
280	300	3.60
300	320	4.—
320	340	4.40
340	360	4.80
360	380	5.20
380	400	5.80
400	420	6.40
420	440	7.—
440	460	7.60
460	480	8.20
480	500	8.80
500	520	9.40
520	540	10.—
540	580	10.60
580	600	11.20
600	600	12.—
600	640	13.—
640	680	14.—
680	720	16.—
720	760	18.—
760	800	20.—

A gyerekek gyenge börténre érzékeny börtű félrötteknek

KI FIZETI EZEKET AZ ADÓKAT?

A jelen törvény alapján fizetendő külön adót a munkaadó köteles levonni s az államkincstárba beszedeltetni.

A tantímetek után a jelen törvény alapján fizetendő külön adó megállapításánál az egy évre eső összes járandóságot 12 részre kell osztani és az egy rész után a 8 § első bekezdésének 2. pontjában megállapított adótétel tizenkétszeres összegét kell levonni és beszedeltetni.

A különadó kizárólag az alkalmazottat terheli. A munkaadó annak viselésére akkor sem köteles, ha az alkalmazottal (tantímet élvezőjével) kötött szerződés, vagy megállapodás szerint az alkalmazottal (tantímet élvezőjére) kivethető adókat egyébként viselni is tartoznak.

MEDDIG MARADNAK ÉRVÉNYBEN AZ ÚJ ADÓK?

Ennek a törvénynek a szolgálati illetmények után járó külön adóra vonatkozó rendelkezéseit az 1930. évi december hó elsején, vagy azután esedékessé váló, a tantímetek után járó különadóra vonatkozó rendelkezéseit pedig az 1931. évi és 1932. évben kifizetésre kerülő illetményekre, illetőleg tantímetekre kell alkalmazni.

Az e törvény 6—12. szakaszai alapján fizetendő külön adó az 1931—32. költségvetési év végéig marad érvényben. Azután a mindenkori költségvetési törvényben kell megállapítani, hogy ez a külön adó az illető költségvetési évre fenntartassék-e és milyen adótételek mellett.

Leégett egy csángó község

Kolozsvár, nov. 19. Magyar kisebbségi körökben nagy részvétet keltett az a tűzkatasztrófa, amely az ókirálysági Bacau megyében elpusztította Valea-Seaca községet. Az elpusztult község egyike volt azoknak a virágzó községeknek, ahol csángó magyarok élnek s magyar neve Bogdánfalva. A falu lakossága több, mint 3000 lélek, buzgó katolikusok, szorgalmas emberek, akik évszázadokon keresztül megőrizték ősi hitüket és jellegzetes csángó-magyar nyelvüket.

A tűz este 8 órakor keletkezett s miután a Szereth völgyében szélvi-

har dult, a szétrepülő tüzesóvák pillanatok alatt egész utcasorokat borítottak lángba.

A Bacauból érkezett tűzoltóság nem tudott a veszedelemmel megbirkózni, mert a szél négy-öt kilométerre is elvitte a zsarátnokokat. A zsindeyes fedelű házakból alig tudtak menekülni az emberek. A lángoló utcasorok között kétségbeesett anyák futottak fel és alá, karjukba zárt gyerekekkel.

Több, mint 60 gazdának mindene odaégett. A kár óriási. A tűzkatasztrófa nyomorba döntötte a falu egész lakosságát.

Kézrekerült a dollár-rablás egyik tette

Az elfogott ember terhelő vallomást tett dr. Gergely ügyvédjelölt ellen.

A dombrádi csendőrségnek hosszúságú hajsza után sikerült elfogni az oroszkomoróci véres rablás egyik tettesét, Balog András cigánylegényt, akit erősen megvalva hétfőn reggel a nyíregyházi rendőrségre kísérték.

Balog rövid faggatás után töredelmesen bevallotta, hogy részt vett a rablásban. Elmondotta, hogy Rafael Péter és Balog József a cseh megszállott területről lovakat csempészett át a határon és őt is rábeszéltek, hogy tartson velük. A sötét éjszakában sikerült észrevétlenül átszökniük a határon, majd Oroszkomoróc község közelében egy erdőben huzódtak meg hajnalig. Ott találkoztak egy ismeretlen körülvél, aki az Amerikából tekintélyes vagyonnal hazatért Dzambára hívta fel a figyelmüket.

A kerülő részletes elbeszélése alapján elhatározták, hogy az elkövetkező éjjel kirabolják Dzambát. Este 10 óra után sompolygott a faluba a baltával felfegyverezett három haramia.

Amíg Rafael Péter és Balog József a lakásban fosztogattak, az alatt Balog András a ház kapuja előtt vigyázott arra, hogy társait senki meg ne zavarhassa.

A rablás után mindhármán visszaszöktek Magyarországra, majd néhány heti várakozás után felkeresték a dombrádi „dollárkirályt”, Balogh Mátyást, hogy a lopott csekket az ő közvetítésével értékesítsék. Később hallotta Rafael-től, hogy Balogh Mátyásnak sikerült dr. Gergely Albert nyirezy-

házi ügyvédet is bevonni az ügybe, aminek rövidesen az lett az eredménye, hogy az első beváltott csekkből a dombrádi dollárkirálytól 100 pengőt kapott.

Balog András kihallgatása után átkisérték az ügyészségre, ahol előzetes letartóztatásba helyezték.

Munka után

pihennünk kell. A napi robot után a testnek felfrissülésre van szüksége. Allandó teázás ezt nagyban előmozdítja. A helyes teakeverék megválasztásáról és a tea helyes elkészítéséről bármelyik fiókleletünk készséggel nyújt felvilágosítást.

Meinl Gyula r. t. tea szaküzlete

Ferenc József-u. 59. Telefon 4-93.

X Hozassa meg a lapkihordójával Székelyné Bészler Anna lebilineselőn érdekes „Visnu csodája” című regényét. Kedvezményes áron kapja, 1.20 pengőért.

Irodalom

Két erdélyi könyvről

Molnár Sándor és Mihály László Barna verseskötetei.

Erdélyi kötetek, magasan felül az átlagosan... Kiemelkednek abból a hatalmas irodalmi termésből, mely jellemzője napjainknak, s mely inkább számával mint értékével dominál. Új hang muzsikál fel bennünk... friss, mai szavak, mai lélek zenéje. Korunkban, mely a variációk kora: nagy szó ez, s vajmi kevés könyvről mondhatjuk el.

Molnár Sándort említhetjük meg elsősorban. „Álaré nélkül” kötete már az ötödik könyve a bátorhangú, harcok irásairól ismert kitűnő írónak. Kiforrott, kész művészt mutatott már „Erdély országútján” kötete is, s e könyv is meglepő bámulatos ujszerű hangjával, gazdagságával, pompás stílusával. Tehetség írta e könyvet, originális művész: ezt érezzük meg Molnár minden soránál. Egyedülálló témák jelentkeznek nála, melyek vérrünkben vannak, testünkben feszülnek, idegeinkben készülnek kirobanni, de amik még nem jutottak el ajkunkig. Molnár tudja ezt és szebbnél szebb sorokban döbbeneti elének.

És mindent tud ez az író. Egyszerű szavakban a legtisztultabb vallomást, a legmegrőbb megoldást zenéli ki. Csak ismételtetem róla. Művész. Vérteli író.

Mihály L. Barna székely költő. Ma még hord tehetsége pár felesleges sallangot, de ez nem fontos — Mihály László igazi költő. Aki a „Keleten pirkad” és „Madonna mia” remek strófáját megírta, az már el nem felejthető izellőt adott legkomolyabb figyelemre méltó tehetségéből. Valami drága, szilaj báj ömlik el sorain, az igazi költő el nem téveszthető hangja. Meleg, szügesztív sorok minden költeménye... és azt mutatja, hogy írója igaz, őszinte ígérete az egyetemes magyar irodalomnak. A székely léleknek kevés tisztább, megkapóbb megszólalását olvastam valaha is, mint a csikszeredai fiatal író verseiben. Kulturált, kemény magyar koponya, gondolatai merész ötvözésű mondatokban buggyanak fel — Szuverén, egyedüli árnyalatok a kifejezésben. Mihály László nevével még sokszor fogunk találkozni, s nekünk külön gyönyörűség figyelnünk fejlődésének további fázisait.

(k. i.)

Felhívás.

Minden vidéken egy fiókot létesítünk, — Kerestetik egy megbízható személy (foglalkozás mellékes)

fiókvezető(nő)-nek

Havi kereset 150—200 dollár. Ajánlatok „Novelty Company” Valkenburg, Holland.

Weisz kelmefestő

Arany János-u. 7. fest, tisztít. Gyászruhákat 24 óra alatt festek.

A „Jazz-király“

Az Uráni káprázatos attrakciója. Mindenekelőtt egy megállapítás: a „Jazz király“ az amerikai kinematográfia legbrilliansabb szülöttje.

Paul Whiteman káprázatos film-remeke, szenzációsan jó. Minden tekintetben kitűnő. Pompájával, színeinek zuhogásával, rendkívüli ötletességével, énekszámával, ragyogóan szép nőivel, zeneszámaival és kifogyhatatlan változatosságával.

Nem arról van szó, hogy ez a film teteje volna mindennek. Aki szabályos vagy akár szabálytalan filmesre számít, az ebben a filmben nem kap egzisztenciát semmit. Nincs a filmnek meseje még annyi sem, mint amennyit megszoktunk a legfrízisabb revüknél. Eleinte talán hiányzik egy kicsit a ese, de később, amikor előtűnik ezer szenzációja a revünek, csakugyan megelégedünk arról, hogy az elején hiányzott a mese. Tehát nem arról van szó, hogy egy olyan filmet dicsérjünk, amely bármely vonatkozásban is állhatna a legszerényebb irodalmi, vagy akár mesemondói szándékkal, — hanem igenis arról van szó, hogy amit technikában legtekélyesebbet produkálhat a film, amit gyönyörű dalokban elképzeltetlennél nagyszerű táncszámokban, színekben és hangulatokban nyújthat a legpazarabb revü, azt mind maradéktalanul megkapjuk a „Jazz király“-ban.

Színes film ez. Az első pillanattól az utolsóig. Micsoda káprázata a színeknek, a meleg, izgalmas, forró színeknek, amelyek egy pillanatig sem természetlenségek. Hány művészek, tervezők és rendezők kellett itt erejének teljes megfeszítésével a film szolgálatába állni! Ez a bőkezűség, ez az áldozatkészség legtöbbször már egyenesen pazarlásnak látszik.

Tünneményes film ez. Kórusok, — szemkáprázató táncok, remek énekesek és énekesnők, táncakrobaták, zene-szonglőrök orkánzó pompája a jelmezeknek s toaletteknek — s mindez a maga eredeti színeiben — zseniális rendezői ötletek között. Énekek, aminek fantasztikusan szép viharzásába beleremeg a szívünk. Egy himnusz, amelyben mindenféle nációk zenéjének lelke és tánca monumentális képekben jelenik meg előttünk. Felsorolni nehéz lenne ezeket az elvillanó tömegeket és képeket. De mintha az egész világ mondain gazdagságát felmarkolták volna és mint valami káprázató konfettit vágják a szemünk közé. Ezt sem Párizs, sem

Az egész életben hű barát

SINGER
VARRÓGÉP.

Kedvező fizetési feltételek.
Macsány havi részletek.

SINGER VARRÓGÉP RÉSZTÁRS.

egész Európa nem tudta volna megcsinálni. Erre csak Amerika volt képes. S kedves, hogy nekünk, magyaroknak a filmet magyarul konferálják hollywoodi magyar színészek: Lugossy Béla, Lucy Dorain és Auer János.

Az Uránia tegnapi bemutatója meglepetést jelent Debrecen filméletében, egészen bizonyos tehát, hogy nem fog akadni mozikedvelő, aki meg ne nézné és meg ne csodálná a „Jazz király“-t, az amerikai kinematográfia legbrilliansabb szülöttjét. Cyranó.

—oooOooo—

EGY TEST, KÉT LÉLEK.

Fritz Kortner-film
sajtóbemutatója az Apollóban.

A rengeteg éneklő-zenélő filmek sorában jól esik tapasztalunk, hogy a hangos film komolyabb műfajok megélevenítesére is alkalmas. Paul Lindau világhírű drámájából, a Der Andere-ből készült beszélő mestermű előtt kapot emelünk. Maga a film témája olyan lebilincselő, hogy az izgalmas fordulatok a székhez szegeznek a nézőt. Azt a lélektani problémát tárja elénk, hogy egy törvényrajongó államügyész milyen tehetetlen rabként szenved mások énjének terhe alatt, amely éjszánkánként az alvilág fertőjébe viszi őt, hogy mánap — mintha mi sem történt volna — ismét a paragrafusok szigorú védelmére állítsa igazi jobbik énjét.

A kétlaki életet élő államügyész nehéz szerepét Fritz Kortner, a német filmábrázolásnak ez az újabb ritka értékű egyénisége alakítja olyan virtuozitással, amely a művészet legmagasabb csúcseit érinti. Mellette mind filmnagyságok a Reinhardt-színházak legjobb erői alakítják a többi szerepeket.

Ki kell még emelnünk Nagy Kató nevét. Ez a tehetséges berlini magyar filmszínész most első drámai szerepét meglepő nagyszerűséggel oldotta meg.

Ez a beszélő újdonság, sőtét, meg-rázó, idegekre menő és színesítő szempontból utólrhetetlenül elsőrangú. A mai bemutatón bizonyára osztatlan tetszéssel fog találkozni a német filmjátszás ezen remekműve.

TURISTASÁG

A MTE debreceni osztályának amatőr fényképképzője a Déri-múzeum kiállító termében nyitva. A kiállítás belépő-díja 20 fillér. Tekintve a nagy érdeklődést, az egyesület elhatározta, hogy a kiállítást vasárnap estig tartja nyitva, hogy mindenkinek módjában legyen a kiállítás megtekintése. A zsűri csütörtökön délelőtt dönt. Felkérjük tagjainkat, ugyancsak a kiállítók, hogy kiállított képeiket vasárnap este a kiállítás terméből elvinni szívesek legyenek. A kiállításon 760 drb fénykép szerepel — amatőrreink színé-javából. Maga az anyag oly meglepő, hogy a kiállítás bármely világváros büszkesége lehetne.

Szirek Ferenc

modern cipészete
Burgundia-u. 1.

Készíti a legszebb cipőket mérték után, ugyancsak javításokat leg-
jobb anyagból jutányos árban.
Saját modellek.

Megszünik utóda Hegedüs

cég Dégenfeld-téri üzlete.

Önök is érdeke, hogy az alantl ocsóságokból mielőbb vásároljon!

Bársony flanel mtr	1.28	Szövött barceht mtr	2.28, 1.98
Téli harisnya 78 fillér, 1.18	Flor harisnya 98 fillér	Pamut harisnya 45 fillér	
Zsinór barchet mtr	1.28	Bolyhos férfi zokni	98 fill.
Kockás mintás téli harisnya 2.28, 2.98	Olasz bordás sportharisnya 2.90	Férfi harisnya mintás 78 fillér	
Férfi ingek finom puplinból egész ing egy anyagból 6.90, 7.90	3 részes ágygarnitúra	27.90-től	
Műselyem harisnya gyári hibás 98 fillér	Kusmik mosóselyem harisnya gyári hibás 1.58, 1.78	Napolitán mosó selyemharisnya 1.98, 2.48	
Női téli kabát posztó imit. szörme- gallér és kezelővel	30.90-től	Gyermek téli kabát 6 évesig	18.90
Nadrágtartó 78 fillér	Zoknitartó 59 fill.	Dupla széles sima ruhaszövet mtr 2.58	
Goldberger bemberg parisette mtr	1.88	Bakfis téli kabát	27.90-től
Kitűnő kanavász mtr 88 fill., 1.18	Erős angin toll- tartó mtr 88 fill. 1.18	Ing sefir mtr 1.28, 1.58	
Diványtakaró	22.50	Dupla clott paplan	15.90-től
Lepedő pamutvászon mtr 1.98	Paplanlepedő pamutvászon mtr 2.98	Gyapju sapka 75 fill.	
Gyermek téli keztyű	1.38, 1.78	Gyermek téli mellény v. pulover 1.98, 4.90, 5.90	
Női gyapju oroszka 8.88, 9.80, 11.80	Férfi téli mellény 5.90, 7.90, 9.90		
Tenisz flanel mtr	68 fill.	Dival flanel mtr	1.68
Angolos téli harisnya 1.28, 1.98	Gyapju téli harisnya sima 1.98	Gyapju selyemmel át- szőtt harisnya csak világos szín, míg a készlet tart 1.48	
Flanel maradék mtr	1.58	Téli férfi zokni	88 fill.
Férfi gyapju harisnya 1.90, 2.50	Férfi flor mintás harisnya 1.98, 2.38	Különleges férfi flor harisnya 2.90, 3.30	
Finom női hálógépek	5.90, 6.90, 7.90	Kézimunka függöny	8.90-től
Hellas mosó selyemharisnya 3.30, 3.90	Rózsás flanel mtr 1.28, 1.48	Bársonyos flanel különlegesség mtr 1.98	
Női téli kabát szörmezeve	39.90-től	Gyermek téli kabát szörmezeve 9—10 éveseknek	19.90
Divat ruhaszövet mtr 7.90	Kabát posztó 140 széles mtr 5.90	Angolos kabátszövet 140 széles mtr 6.90	
Különleges ruha és kabát bársony	5.90, 7.90	Intézeti téli kabát	29-től
Puplin ing anyag mtr 1.98, 2.28	Csodaszóp mintájú uhabársony mtr 2.98	Cord sima bársony mtr 2.98	
Falvédő szőnyeg	15.90	Rózsás paplan	12.90-től
Divat gyapju sapka 1.58, 1.78, 1.98	Téli gyermek nadrág 2.98, 3.58	Női bélelt nadrág 2.98, 3.38, 4.38	
Női vagy férfi téli keztyű	1.58, 1.98	Gyermek gyapju oroszka 6.90, 7.90, 9.90	
Női divat gyapju kabát 8.80, 9.50, 12.—	Egész finom pulover 8.80, 11.80, 15.90		

Heti műsor:

November 20, csütörtök este:
Töltőtoll. Bérlet B), 9. sz.
November 21, péntek este:
Töltőtoll. Bérlet C), 9. sz.
November 22, szombat este:
Lila test, sárga sapka. Operett-
premier.
Az esti előadások 8 órakor, a va-
r- és ünnepnap délutáni előadások
délután fél 4 órakor, a hétköznap
délutáni előadások délután 3 órakor
kezdődnek.

Színházi iroda hírei:

Ma este folytatja a színházban di-
adalutját a hétfőn este nagy siker-
rel bemutatott Fodor László vigjá-
ték, a

Töltőtoll

melyet csak az opera két előadása
szorított le egyelőre a műsorról. A
hétfői premier nagy sikere elhatá-
rozón nagy volt és a közönség úgy
a kitűnő darab zseniális rendezőjét,
Kardoss igazgatót, mint a remek
művészegyüttes tagjait: Könyves
Fóth Erzsit, Barna Ancit, Tuboly
Lujzát, Mészáros, Csellét, Kormost,
Misogát tüntetően ünnepelte.

A TÖLTÖTOLL

ma, csütörtökön és holnap, pénteken
B), illetve C) bérletben kerül színre.
A színház igazgatója tisztelttel
figyelmezteti a B) bérletet, hogy az
opera-előadás miatt szerdarál elma-
radt B) bérleti előadás ma, csütör-
tökön lesz megtartva.

Ma, csütörtökön délután, rendki-
vül mérsékelt helyárrakkal, délután
3 órai kezdettel, a színház eddigi,
legnagyobb sikerű operett-szágere, a
hihetetlenül népszerű

Alvinczy huszárok

kerül színre, teljes esti szereposztás-
ban. A megmaradt jegyek a szin-
házi irodában válthatók.

Lila test, sárga sapka

Szomaházy—Békffy—Lajthay ope-
rettjodonságának premierje szom-
baton, november 22-én este.

A „Mesék az irógepről” című Szom-
aházy regény operettváltozatának
három év előtti sikere még élénk
emlékeztében van a színházba járó
közönségnek, így kettőzött érdeklő-
dés előzi meg a második regénynek
operetté való feldolgozását.

A mai időkben elfásult emberek
fantáziáját legjobban izgatja a régi
békévilág derűs romantikája és az
ily témájú darabok mindig sikert
jelentenek. Már pedig a

LILA TEST, SÁRGA SAPKA

librettója tele van a Szomaházy ked-
vességével, derűjével és romantiká-
jával. A színház nagy sikert vár a
„Lila test, sárga sapka” premierjé-
től és az énekes együttes legjobb-
jait vonultatta fel Timár Ila, Eré-
nyi Böske, a két primadonna; Un-
ger István, Antók Ferenc, a két bon-
viván és a Misoga, Kormos, Sugar
Misi komikus trió személyében, kik-
hez méltóan csatlakozik a többi sze-
repekben Tuboly Lujza, Dolinay,
Lazkó és Hódy. A darabot Unger
rendezi és Szathmáry Endre diri-
gálja. A szombati premieren kívül
vasárnap és hétfőn szerepel a szin-
ház műsorán az új operett.

KISFALUDY CENTENNARIUM
A SZÍNHÁZBAN.

Ünnepi díszelőadásban kerül szín-
re folyó hó 27-én, csütörtökön Kis-
faludy Károly, a nagy magyar költő
legmulatságosabb vigjátéka, a

Pártütők

amelynek előadását Ady Lajos fő-
igazgató ur ömeltősága ünnepi be-
széde fogja bevezetni.

MATINE

A NYOMORÉNYHÍTŐ AKCIÓN
JAVÁRA.

Másodízben rendezi meg a szin-
ház társulata vasárnap délelőtt fél-
tíznegy órai kezdettel, a nyomor-
ényhító akción javára, teljesen új
műsora

MATINE

keretében jótékonycélu előadását.

Ezek az árak kizárólag

napig érvényesek.

KLEIN MIKSA

e l ő b b

ECKER, KLEIN, SUGAR

melyre a már ismert, a legminimá-
lisabbra mérsékelt helyárrakon lehet
jegyet váltani a színházi pénztár-
nál. Az első előadás, a nagyközön-
ség méltányolva a társulat nemes
intencióit, valósággal megrohanta a
pénztárt és elkapkodta a jegyeket.
A teljes társulat fellépése most is
magas színvonalú művészi produkció
lesz és így a közönség, azonkívül,
hogy a jótékonykodás oltárán áldoz,
egy egyszerű műsora is végig-
élvezhet. Természetesen a teljes
bruttó összeg az inségesek részére
lesz beszolgáltatva.

NYILATKOZAT.

A Csokonai színház igazgatója
közli, hogy a színháznál, mint sze-
repmásoló, ideiglenesen alkalmazott
Halász Rudolf a színháznak tagja
nem volt és tőle még ezt az ideigle-
nes megbízatást is visszavontuk a
mai nappal, tehát érte semmiféle
anyagi felelősséget nem vállalunk.
Debrecen, 1930 november 18.

A Csokonai színház
igazgatója.A debreceni
tájképek költészeteSzélgjegyzetek ifj. Kovács János
debreceni festőművész képkial-
lításáról.

A múlt vasárnap nyílt meg a
Kereskedő Társulat dísztermében
ifj. Kovács János, a kiváló és ki-
vételes tehetségű debreceni festő-
művész képkiallítása. A sajtó és a
közönség egyforma lelkesedéssel
és elismeréssel nyilatkozott erről a
pompás tárlatról, mely valóban el-
sősorú a maga nemében.

E cikk keretében felesleges vol-
na tehát most megismételni azo-
kat az elismerő szavakat, elragad-
tatott megállapításokat, amelyek
szinte önkéntelenül az ajkunkra to-
lulnak ifj. Kovács János képeinek
szemlélése közben. Ezuttal csupán
arról akarunk szólni, amit a kriti-
kai beszámoló nem említettek
meg, a közönség pedig talán nem
vett észre.

Ifj. Kovács János országos vi-
szonylatban is egyike a legkiegyen-
súlyozottabb, legbiztosabb szemű
tájképfestőinknek. Az izmusok nem
vakítják el a éppenezért művésze-

tének megvan a biztos alapja. A
szinproblémákat kitűnően ismeri,
van távlati érzéke, s ami nagyon
sok piktorból hiányzik — a min-
den művészeti szépségért lelkesedő
költői szív meleg lüktetését, forró
dobogását érezzük kiáradni a ké-
peiből. Tájképei költői remekmun-
kák, anélkül, hogy a realitás hiá-
nyoznék belőlük.

Külön érdeme ennek a biztos szemű,
főlényes technikájú piktor-
nak, hogy még itt, a költőitlen Deb-
recenben is megtudja látni a tájak
költészetét, romantikáját. Az ő fest
ményei a debreceni tájak költésze-
tét jelentik s néhány év múlva a
Kincseshegy és az Olajútó környék-
én festett képei nemesak művészi,
de kulturtörténelmi szempontból is
kivételes értéket fognak képviselni.
Ezek között a speciális debreceni
tájképek között több olyan van, a
melynek a Déri muzeumban volna
helye, mint passzív dokumentum-
nak Debrecen fejlődéséről. Ha a
városi költségvetésben most erre a
kiadásra nem volna fedezet, a jó-
ízléssel rendelkező képviselők, mű-
gyűjtők részére az ifj. Kovács János
mostani tárlata olyan kiváló
alkalmat nyújt gyűjteményünk tel-
jessé tételére, amely alkalom többé
aligha fog adódni. Szinte csodálko-
nunk kell, hogy ezek a gyönyörű
debreceni tájképek egytől-egyig el-
nem keltek.

De ifj. Kovács János nemesak a
debreceni tájaknak, hanem a Bala-
tonnak is kiváló költői piktor. —
Ezeken a festményeken különösen
érvényesül az ő imponáló távlati
érzéke és bámulatos színező tehet-
sége. Csendéletei csupa szín és han-
gulat s aki egyszer megnézte ezt a
tárlatot, az újból és újból vissza-
vágódik a pompás képek közé —
élvezni és gyönyörködni.

(b. p.)

Jó minőségű téglá
és cserépKapható Tóth és Sebestyén téglá-
gyárából. Eladás Fürdő uccá 2.
Telefon: 610.

Valódi selyem georgette, di-
vatszinekben, szép minő-
ség, cégem egészen külön-
leges ajánlata 6.90
Mintás foulard gar. tiszta
selyem, 100 cm. széles 3.90
Moulin, tiszta selyemből,
reklám cikk 7.50
Műselyem, gar. szintartó
minőség, divatos mintá-
ban 1.56
Voilok, elismerten jó minő-
ség —.98
Tenisz, szintartó minőség,
nagy mintaválasztékban —.68
Francia, rózsás flanel, sza-
vatoltan szintartó, a leg-
szébb pongyola-anyag 2.43
Kascha, puha tapintású, ki-
tűnő ruhaanyag 2.15
Double flanel, szavatoltan
jól mosható minőségek,
gyönyörű pilyama és pon-
gyola mintákban 2.75
Cord bársony, legjobb mi-
nőség és legújabb szín-
árnyalatokban 3.15
Cord bársony, mintás, meg-
bizható, jó minőség, leg-
jobb mintákban 3.25
Reform nadrág, hibamen-
tes, m. selyemből 2.48
Téli harisnya, rendkívül
tartós, angol minőség,
reklám cikk 1.28
Téli harisnya, kiváló minő-
ség, divatos mintákban 1.65
Selyemharisnya, jó minő-
ség 2.05
Selyem harisnya, I-a minő-
ség 3.10
Gyapjú férfi-szővet, angol
kímintázásban, 150 cm.
széles 14.90
Tweed szövésű ruhakelme
szép mintákban 3.50
Georgette szövésű gyapjú
kelme 5.60
Angol mintázott női kabát
és kosztüm-kelme, 150 cm.
széles 14.20
Duble női kabát kelme,
gyapjú minőség, reklám-
cikk 14.—
Bélés- és ruha-satin, minden
szinben 5.60
Bélés-brokát, szép minták-
ban 2.20
Minden cikk minősége garan-
tált! Nem alkalmi árusításra
összevásárolt selejtes, divatból
kiment árut, hanem divatos,
friss, elsőrendű minőségű áru-
kat kap, rendkívül olcsó árban.

Milyen idő volt és milyen idő várható

A Földrajzi Intézet jelenti november 18-án:

Időjárásunkban hirtelen változás állt be. Az anticiklon, mely tegnap még éppen tetőpontján állott, szétesve elvonult felettünk s helyét átadta a nyugatról váratlan gyorsasággal előrenyomult ciklonáris képződménynek.

Az elmúlt éjszaka a lehülés igen tekintélyes volt, a talaj közelében a minimum 7 fokot is meghaladta a fagy-pont alatt. A nap folyamán a felmelegedés még a tegnapi sem érte el. A maximum ugyanis 2 fok alatt maradt.

A délelőtti folyamán már jelentkeztek az időváltozás jelei. Az égbolt mindinkább felhősebb lett, sőt az esti órákban csapadék is esett hó alakjában. A ciklon előoldali meleg levegőt szállító déli légáramlása holnap teljes erejében fogja hatását kifejteni, úgy hogy erős hőemelkedésre van kilátás. Fagy már az éjszaka sem lesz.

PROGNÓZIS: Borult és csapadékos idő várható (a csapadék eleinte még hó, havas eső, később eső alakjában fog esni) hőemelkedéssel.

—oooOooo—

— A főispán feleségének nevenapja. Dr. Hadházy Zsigmond főispán feleségét tegnap délelőtt Erzsébet-napja alkalmából igen sok tisztelője kereste fel jókívánságaival. Dr. Vásáry István polgármester feleségével kereste fel a főispánét és fejezték ki jókívánságaikat. A megye tisztikara a Budapesten tartózkodó alispán helyett Nábráczky főjegyzővel, a városi tisztikar pedig Vargha Elemérrel az élen tisztelgett a főispánénál, aki magyaros háziasszony vendégszeretettel fogadta a vendégeit. A társadalom sok más kitünősége is kifejezte jókívánatait a fenkölt lelkületű uriaszonynak.

— Kultúrdélután az Iparoskörben. A Debreceni Iparoskör és az Iparos Ifjúság Önképzőköre, vasárnap tovább folytatja sorozatos kultúrdélutánjait az Iparoskör dísztermében. A bevezető előadást ez alkalommal a Keletmagyarországi Rádió Társaság tartja meg a rádió diadaláról. Ez a ma már kétségtelenül mindenkit érdeklő tárgy, minden bizonnyal a kultúrdélután műsorának kimagasló értéke lesz. A műsor többi része művészi eseménynek ígérkezik. Találkozunk a műsoron Szilágyi Antallal, a kiváló kupléénekes nevével, akinek legutóbbi fellépése teljesen meghódította a közönséget. A rendezőgárda mindent megtesz, hogy megszerezze Földessy Lajosnak, a Máv. Egyetértés kiváló szavalóművészenek a közreműködését is, akinek minden szereplése valóságos élmény a közönség számára. Az ének- és zeneszámokban két zeneiskolai növendék mutatja be tudásának a legjavát, kiknek neveit és előadandó műsorszámukat később közöljük.

— A debreceni Orvosegyesület ma, november hó 20-án, csütörtökön délután hat órakor tartja V. tudományos ülését a Belklinika tantermében.

— A MANSz. hangversenye, november hó 29-én. A MANSz. debreceni szervezete, folyó hó 29-én, saját otthona nagytermében hangversenyt rendez, Bergmanné, Wolff Gitta, dr. Markovitsné Csűrös Ferike és Timáry M. közreműködésével, Csanak Béla zene-kísérete mellett. Részletes műsört a napokban közölni fogunk.

Az Elnökség.

Ujévkor ismét társasutazás indul Debrecenből Párisba

A részvételi költség tiz havi részletben is lefizethető.

Emlékezetes a közönség előtt, hogy szeptember hó folyamán Debrecenből egy társaság indult Párisba. A társasutazáson igen sokan vettek részt és mindenki a legszebb emlékekkel eltele érkezett haza az élményekben és szórakozásokban gazdag kirándulásról.

Az első társasutazás nagy sikere arra készítette a társasutazás rendezőségét, hogy újév körül újabb kirándulást szervezzen meg. Eszerint a csoport karácsony másodnapján vagy az ezt követő napon indulna el Budapestről és ugyanaznap éjjel érkezik Innsbruckba. Itt másfél napot tölt a társaság és harmadnap reggel indul tovább Párisba, ahová ugyanaznap este érkezik meg.

A kilencedfélnapos párisi tartózkodás alatt gazdag programot bonyolítanak le a kirándulók. Megtekintik a világhírű Louvre muzeumot, Napoleon sirját és az összes nagy muzeumokat, kirándulnak Versaillesbe és Trianonba és hajón St. Cloudba. A programhoz természetesen senkisésem lesz kötvé, mindenki egyéni izlését is követheti a látványok megsemlélésénél, amely különben egy nap-pali és egy éjjeli autókörrel is kibővíül. Este a színházakban, revükben fog szórakozni a társaság.

Az egész utazás két hetet fog igénybevenni és ára olyan minimálisan lesz megszabva, amilyen

áért még eddig nem rendeztek két hetes párisi utazást. — A kis költség dacára a társaság Páris legelőkelőbb negyedében egy elegáns penzióban lesz elhelyezve, a penzió kivül benne lesz a részvételi díjban az utiköltség, az autókörutak, az innsbrucki tartózkodás, egyszóval az összes programszerinti kiadások.

További nagy kedvezmény hogy hitelképes egyének a részvételi-díjat tiz havi részletben is lefizethetik. Az utazás pontos programját és költségét a jövő vasárnapi számunkban közöljük, addig is a Menetjegyiroda készséggel szolgál felvilágosítással.

— A Kereskedő és Utazók Egyesülete, értesíti tagjait, hogy a szokásos szombati családi összejöveteleit e hó 22-én is, este 9 órai kezdettel megtartja.

— A csepeli „Sas” házi gőzmozgógép bemutatását a Bika-szálloda éttermében, tekintettel az óriási érdeklődésre, e hó 20-án és pénteken 21-én, délután pont 4 órakor megismétli a fel-találó. Ezen határtalanul olcsó mosási rendszer annál nélkülözhetetlenebb minden háziasszonynak, mennél rosszabb a gazdasági helyzet, mert sok pénzt, időt és munkát takarít meg. — azonkivül gyermekjáték lett a nagymosásból. A gép ára P 80. Tizpengős havi részletre is. Próbára hazaküldik, ha telefonon, vagy levelezőlapon kér-rik is.

A debreceni Gyorsíró Társaság közgyűlése

Három tanfolyamot rendeznek.

A Debreceni Gyorsírók Társasága, Ady Lajos tankerületi főigazgató elnöklésével szerdán este 7 órakor a nőiptriskolában évi rendes közgyűlést tartott. A közgyűlést Ady főigazgató nyitotta meg, kegyeletes szavakkal emlékezett meg Török Péter és Lévay Mihály régi gyorsírók elhunytáról.

Az elnöki megnyitó után Székely Andor titkár terjesztette elő az évi jelentést, majd Naményi Gyula pénztárnok a pénztári jelentést ismertette. Dr. Horváth Gyula főtitkár az alapszabály módosításra, Naményi Gyula pedig a tisztviselők ügyrendjére vonatkozólag terjesztett elő javaslatot, amelyeket elfogadtak.

Dr. Erdős Károly egyetemi tanár a tanfolyamok megszervezésére vonatkozó javaslatot terjesztette elő. Elhatározta a közgyűlés, hogy három tanfolyamot rendez, még pedig egyet kezdők számára, amelynek vezetésére Székely Andor hírlapíró, egy haladó tanfolyamot, melynek vezetésére Naményi Zoltán és egy gyakorló tanfolyamot, melynek vezetésére dr. Horváth Gyula főtitkár kérte fel.

A tisztújtás során a közgyűlés egyhangulag a következőket választotta meg az egyesület vezetőségé:

Elnök: Ady Lajos tankerületi főigazgató, ügyvezető alelnök: dr. Erdős Károly egyetemi tanár, másodalelnök: László Béla tanár, főtitkár: dr. Horváth Gyula máv. titkár, titkár: Székely Andor hírlapíró, pénztáros: Naményi Gyula tanár, jegyző: Naményi Zoltán, könyvtáros: Rosóczy József tanár lettek. A számvizsgálóbizottság tagjaivá Horváth Róbertet, Szabó Ferencet és Sarkadi Sándornét választották meg.

A közgyűlés Ady Lajos tankerületi főigazgató záró szavaival ért véget.

—oooOooo—

X KOSSUTH UCCA 4. SZ. ALATTI NYILIK MEG, NOVEMBER HÓ VÉGÉN A CSIPKEÁRUHÁZ.

— Ifj. Kovács János festőművész képkiallítása, ma este nyolc órakor végleg zárul. Ha még nem tekintette meg e szép és nívós kiállítást, igyekezzen ezt az utolsó napot kihasználni. Kiállítás a Kereskedő Társulat dísztermében, (kereskedelmi iskola), — nyitva délelőtt 10—2 óráig és 3—8-ig látogatás díjtalan.

— Három pengő fejében lehúzta az adóssárol a kabátot. Ez év március havában különös zsarolási eset színhelye volt a debreceni Téglavetőnek az egyik szükséglakása. A szükséglakás egyik lakója: Sándor György tartozott Faragó Eszternek három pengővel. A leány többször sürgette az adósság megfizetését, de Sándor mindig tudott valami kifogást mondani. Végre azután Faragó Eszter végleg megelégedte a várakozást, kiment a Téglavetőbe és Sándor Györgyről lehúzta a kabátját azzal, hogy nem adja vissza addig, míg a három pengőt meg nem fizeti. Sándor feljelentést tett az erőszakos leány ellen, akit tegnap vont felelősségre a debreceni törvényszék Jeney-tanácsa. Mintán a vád beigazolást nyert, a bíróság zsarolás kísérletének vétségében mondta ki büntetésnek és ötven pengő pénzbüntetésre ítélte, az ítélet végrehajtását ellenben háromévi próbaidőre felfüggesztette. Az ítélet jogerős.

— Ellopták a kerékpárját. Eckert Dezső kereskedő, Salátróm ucca 6. sz. alatti lakos, a Hazai Rum és Lőkőrgyár tulajdonát képező „Star” gyártmányu kerékpárt a városi adóhivatal kapuja alatt hagyta. Amíg a hivatalban járt, ismeretlen tettes a kerékpárt ellopta. Kárja száz pengő. Feljelentést tett a rendőrségen, ahol a nyomozás meindult.

A világhírű

Remington

Portable, Standard Noiseless Tizedestabulátoros

írógépek legújabb modelljeit ország-sze te díjtalanul és vételkötelezettség nélkül bemutatja és 18 havi részlet-fizetésre is szállítja a

Remington Írógép Részvénytársaság

Budapest, VI., Andrássy-ut 12.

Telefon: Aut. 212-84, 212-85 és 218-09.

Tiszántuli kirendeltsége

Debrecen, Piac-utca 58. Telefon: 4-02.

Fehértói Dániel

temetkezési vállalatának
Dégenfeld tér 4. sz.
Telefon 11-85.
temetése:

Tóth Imréné sz. Plikó Eszter, életének 33-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 20-án, délelőtti 11 órakor lesz a péterfiauccai temetőháztól a ref. egyház szertartása szerint a Péterfia uccai temetőbe.

Szikszay Györgyné sz. Czifra Ilona életének 28-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 20-án, délután három órakor lesz a Szent Anna uccai temető kápolnájából, a görög katolikus egyház szertartása szerint tartandó beosztás után a Szent Anna uccai rk. temetőbe.

—oooOooo—

— Kisfaludy Károly halálának százéves évfordulója az áll. reáliskolában. A debreceni m. kir. állami „Fazekas Mihály” reáliskola e hó 22. és 23-án ünnepli meg Kisfaludy Károly, költészetünk romantikus és nemzetesebb irányának megalapítóját, a magyar vigjáték atyját és a magyar novella kezdője halálának százéves évfordulóját. Ha valaki, úgy Kisfaludy Károly megérdemli ezt az ünnepeket, aki az irodalom nemzetes irányának a kezdeményezője s különösen a vigjátékban olyat teremtett aminőt ő előtte senki sem. A reáliskola két napon át ünnepli Kisfaludyt és pedig szombaton délután félöt órakor az intézeti ifjúság részt vesz az ünnepélyen, vasárnap délután félhat órakor pedig a nagyközönség részére adják elő a „Kérők” c. darabot. Ezt megelőzi az ifjúsági énekkarnak Kisfaludy Károlynak, „Szülőföldem szép határa” c. ének száma, majd egy szavaltat, Szöllösi Imre VII. o. t.-tól, aki ugyancsak Kisfaludy Károly egy költeményét fogja elszavalni. Majoros Béla intézeti tanár rövid beszédet mond Kisfaludyról. — Aztán jönnek a „Kérők”, amelyben Hősváry ezredes Jakab Sándor VIII., Baltafy kapitány Forrai Miklós VIII., Málé leánya Zalai Sárka, Károly és Lidi fogadott gyermekei, Orosz József VII., és Zalai Elluska, Br. Szélaházy Prém János VIII., Perföldy ügyész Suba István VII., Margit, Baltafy testvérnéje Riesz Janka, a Dóczi intézet növendékei, Ferenc, öreg káplár Furkó Béla VI., Tamás Perföldy inasa Engi Sándor VI., János, Baltafy inasa Bugjó József VI., Vilhelm, Szélaházy inasa, Erdélyi András VI. t. lesznek. — Belépődíj: ülőhely a tanulók szüleinek 60 fillér, tanulóknak húsz fillér.

— A forróvízbe esett és az égési sebekben meghalt egy ötéves kislány. Tragikus haláleset történt ez év február hó 28-án, az Elep egyik tanyáján Kovács Lajos földmives házában. A házasszony egy tizenöt literes fazékban vizet forrált és amikor a víz felforralt, a fazekat letette a földre. Itt látszódott a földmives három kis gyermeke, akik közül a legidősebb, az ötéves Lajos, egy vigyázatlan mozdulat következtében, beleesett a forróvízbe. A baba sikoltozásra beharagot a konyhába az anya, aki mikor meglátta a szerencsétlenséget, — azonnal a szekérbe fogott és az orvoshoz hozta be a gyermeket. Az orvosi beavatkozás azonban már nem segített a rettettenesen összeégett kis gyermekben, mert néhány nap múlva, az égési sebekbe behalt. Kovács Lajosné gondatlanságából okozott emberlésszel vádolva állította tegnap a kir. ügyészség a debreceni törvényszék elé a vádlott asszony sírva tette meg a vallomását, amiből bűnössége beigazolást nyert. A bíróság nyolcnapi fogházra ítélte, azonban az ítélet végrehajtását arravaló tekintettel, hogy a gyermeke halálával ugyanis súlyosan bűnhődött, háromévi próbaidőre fel-függesztette.

Mercedes-Benz

A világhírű

személy és teherautók
és a M. kir. áll. Vas-, Acél- és Gépgyárak által gyártott, tehát

magyar gyártmányu
MÁVAG-MERCEDES-BENZ

teherautók, autóbuszok és különleges autók vezérképviselője és eladási központja:

MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RT. Budapest, IV., Váci-utca 24.
Körzetképviselő: Révész Imre Debrecen, Hunyadi-utca 21. sz.

Az eladók elvitték a garázsból
a ki nem fizetett autót

A debreceni törvényszék elítélte az erőszakos apát és fiát.

A múlt év augusztusában történt, hogy Rácsay Lajos és fia: László eladtak egy használt autót Somogyi Bernát hajduszoboszlói autófuvarozónak. Somogyi részletre vette meg a gépet s az első részletet mindjárt le is fizette. Mikor azonban a második részlet kifizetésére került volna a sor, a fuvarozó nem fizetett. Erre apa és fia elhatározták, hogy az autót erőszakkal vissza fogják venni. Egy alkalommal meglesték Somogyit, mikor a ki nem fizetett autót hazafelé értartott, botokkal nekítámadtak és mindenáron ki akarták lökni az autóból. Miután a merénylet nem sikerült, apa és fia újabb terve szöttek. Egy

hét mulva éjszaka belopóztak Somogyi garázsába és szépen kicsempeszték az autót. Somogyi most már feljelentést tett ellenük és Rácsay Lajos és fia ellen zsarolás miatt indult meg a büntető eljárás.

Az ügyet most tárgyalta a debreceni törvényszék dr. Jeney Sándor tanácselnök elnöklése alatt működő büntetőtanácsa. A vádlottak azzal védekeztek, hogy ők jóhiszeműen jártak el. A vád azonban beigazolást nyert, így a bíróság a vádlottak bűnösségét megállapította és az apát 15 napi fogházra, a fiút pedig 8 napi fogházra ítélte. Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint a vádlottak felebbezést jelentettek be.

X Könyvtárak, olvasóköri felszerelését, jó és olcsó könyvekkel antiquariace is, előnyös feltételekkel eszközölnék. Antalffy József könyv- és papírkereskedése, Szent Anna és Varga uccai sarok, Telefon: 612. szám.

X Orbók Attila: „A véres megye”, regény, 240 oldal, Ára: P 3.60. — Orbók Attila regényének egyik hőse azt mondja, ma „egyetlen téma” él minden magyar ember lelkében és az a revízió. A kitűnő író a „Véres megye”-ben erről az egyetlen témáról ír és új regénye az első magyarrevíziós regény a nagynevű rothermerei gondolatirodalmi feldolgozása. Önmagában véve már a regény témája olyan, — hogy a trianoni Magyarországnak fel kell figyelnie rá. De az egész ország közvéleményét érdeklő témán túl ez a könyv tagadhatatlanul abszolút értékű irodalmi alkotás, a nagynevű, kiváló írónak egyik legszebb írása. Orbók Attila egy határmenti kis magyar falu életét mutatja be regényében, de ennek a falunak az életében benne van az egész trianoni Magyarország sorsa, az a fojtott légkör, a két ségbeesés és reménykedés között vergődő magyar lélek, amely érzi és tudja, hogy az igazságnak győzedelmeskednie kell, de még nem látja az utat, amely a boldogulás felé vezet. Orbók Attila könyvének robusztus erejű stílusa és érdekfeszítő meséje meg fogja hódítani a művelt magyar közönséget, melynek ez a könyv nagy élményt fog jelenteni, hiszen mély, hazafias érzésének hű kifejezője. Végtelenül finom és rokonszenves gesztus Orbók Attiláról, hogy regényét Rákosi Jenő emlékeztetének szenteli.

X Üzlet áthelyezés miatt divafosnői Kloss-kalpok P 5.90-ért, bársonykalpok P 8-tól, Lilly kalapszalomban, Piac ucca 56. szám. (Megyeháza mellett).

— Ismeretterjesztő előadás a Munkásotthonban. A debreceni munkásszakszervezetek, folyó évi november hó 23-án, vasárnap délután négy órakor a Munkásotthon nagytermében, ismeretterjesztő előadást rendeznek a következő műsorral: 1. Benoit: A vér kiált, Szavaltja: Kovács Lajos. 2. Kuplék. Éneklő: Végh Lajos. 3. Magán jelenet. Előadja: Szűcs Ttelka. 4. Tuba Károly: A nő. Szavaltja: Sipos I. 5. Műdalok. Éneklő: Szabó István. 6. Samu. Tréfa egyfelvonásban. Szereplők: Nagy János, Orosz Ica, Kiss S., Vedres Lajos. 7. Hogyan készül az idő prognózis. Előadja: Dr. Berényi Dénes, egyetemi tanársegéd. (Vettettképekkel). Belépődíj nincs.

— Rejtélyes körülmények között halt meg egy püspökladányi földmives Gyanús körülmények között halt meg tegnap délelőtt Bagi László püspökladányi földmives. Bagi az uccán haladva rosszul lett, elvesztette az eszméletét. Az ájult embert a járőrök felrakták egy szekérre és Kabára akarták átvinni, de a szerencsétlen ember útközben meghalt. A kabai csendőrség jelentette az esetet a debreceni kir. ügyészségnek, amely útasítást adott a csendőrségnek, hogy alapos nyomozást folytasson le a rejtélyesnek látszó haláleset ügyében. A csendőrség részletes jelentése után fog fény derülni arra, hogy mi okozta Bagi Lászlónak a halálát.

Csapó u. 17. alatti butorüzletemet

Piac ucca 81. szám alá helyezem át. A raktáron levő összes butorokat nagyon olcsón árusítom

Szántó Butorcsarnok.

A HAS TELTSÉGE.

májtájéki fájdalmak, emésztési nehézségek, gyomorbelihurut és sárgaság a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által megszüntethetők és az agy, a szem, tüdő, vagy szív felé irányuló vértolulások ellensúlyozhatók. Gyomor- és bélspecialisták igazolják, hogy a Ferenc József vízzel különösen az ülő életmód következtében jelentkező bajoknál, nagyon kedvező eredményeket érnek el. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Anyakönyvi hírek

Születések: Tóth István gazdálkodó, leány Róza. — Kapusi Imre kocsis, fiú Ferenc. — Vass Gábor gazdálkodó, leány Julia.

Házasságok: Horváth Gyula—Balog Irén. Beck Sámuel—Németh Klára. Veres Lajos—Zs. Nagy Erzsébet. Sándor Imre—Szobonya Mária. Kovács Lajos—Gulyás Julia. Szilágyi András—Bályi Julia.

Haláleset bejelentés nem volt.

—oooOooo—

— Zsarolásért száz pengő pénzbüntetés. Weisz Józsuá sárrétudvari kereskedő, valahogyan megtudta, — hogy egyik szomszédjának két fia tengerit lopott a göréjából. Erre megfenyegette a szomszédasszonyt, hogy amennyiben nem fizet neki tíz pengőt hát „megesendörzteti” a fiait. Az asszony két pengőt lealkudott a váltásdíjből, de még azt sem fizette meg, hanem feljelentette a kereskedőt. A debreceni törvényszék tegnap vonta felelősségre Weisz Józsuát és jogerősen száz pengő pénzbüntetésre ítélte.

— A Roykó-féle Tiszaujlaki bajorjuszpedró mindenütt kapható.

X Bartalis tánciskolájában tanuljon ha szépen akar táncolni. Minden vasárnap délután és este ösztánc, Simonffy ucca 1-C. második emelet.

— Előadás a rövid hullámokról és televízióról. Folyó hó 20-án, csütörtökön este hét órakor az iparostanonc iskola tornatermében a „Philippus Rádió és Villamosági Rt.” a Keletmagyarországi Rádió Társaság rendezésében, nagyszabású vetített képernyős előadást tart. Az előadás tárgya: Hertz első kísérletei elektromos rezgésekkel. Az adás-és vétel. Csillapodás és csillapodás nélküli rezgések. Moduláció. Csövek alkalmazása erősítésben, detekcióban és adásban. Modern erősítő berendezések. Modern vevőcsövek és azok alkalmazása. A rövid hullámok és azok tulajdonságai és alkalmazásai. Ultrarövid hullámok. Televízió. Az előadás díjtalan.

— Zsarolásért elítelt hadházi asszony. Különös bűnügy foglalkoztatta a debreceni törvényszék Jeney-büntetőtanácsát. Tóth Béláné hajdúhadházi asszony került a vádlottak padjára, zsarolás kísérletével vádolva. Az érdekes ügy előzményei a következők: Tóth Béláné már öt év óta különválva élt a férjétől. Ezalatt az idő alatt nem kevesebb, mint három gyermeke született. Az asszony a múlt év májusában is áldott állapotba került és ekkor levelet írt Hadházi Ferenc városi írnoknak. A levélben felszólította a tisztviselőt, hogy a terhesség tartama alatt fizessen neki havi nyolc pengőt, mert ha nem, akkor a Városházán feljeleníti a feletteseinél, hogy a gyermek tőle származik. Hadházi nem fjedt meg a levélből, hanem zsarolásért feljelentést tett Tóth Béláné ellen aki így került tegnap a debreceni törvényszék elé. Miután beigazolást nyert hogy a kérdéses levelet csakugyan a vádlott írta, a törvényszék bűnösségét megállapította és nyolcnapi fogházra ítélte. Az ítélet ellen az asszony perorvoslatot jelentett be.

Butorvásárlásnál forduljon bizalommal a Faiparhoz Cimre ügyeljen Király-uca 4 sz.

X NOVEMBER HÓ VÉGÉN MEGNYILIK A CSIPKEÁRUHÁZ DEBRECENBEN, KOSSUTH UCCA 4. SZ. ALATT.

— Ottucsók István asztalossegéd, süketnéma, igazolványait elvesztette. Megtalálóját a kiadóhivatalunkban adja le, vagy az iparos szállóban, — a Szappanos uccán.

— Az osztálysorsjáték tegnapi húzásán a következő nagyobb nyerményeket sorsolták ki: 10.000 pengőt nyert: 71388. 3.000 pengőt nyert: 70413. 2.000 pengőt nyert: 25454. 1.000 pengőt nyertek: 7267 75724. 500 pengőt nyertek: 29001 29519 — 63026 66969 73498 73931. 300 pengőt nyertek: 13550 22701 33493 55224 70457 75583. 200 pengőt nyertek: 3 375 1165 2634 4043 5279 10228 17174 17218 20004 25846 26291 26425 30478 39725 41202 43521 46367 50849 52117 51273 54318 56377 62599 68749 71263 76896 77399 80932. Ezenkívül kihúztak még 200 pengős és 90 pengős nyerményeket. A III. osztályú húzás december hó 17. és 18-án lesz.

X Képeskönyvek, mesekönyvek, ifjúsági iratok, nagy választékban Böhm Ferenc könyv-papírkereskedésében, Ferenc József út 7. szám. — (Bika-szálló mellett).

X Orvosi könyvek, legújabb kiadások, karácsonyfadíszek vásárára már megkezdődött, elismert olcsó gvári áron, közvetlen behozatal — „Thüringiai” karácsonyfadísz gyáraktól. Mesekönyvek, Springer könyvtalajozásoküzletében.

X SZENZÁCIÓ LESZ DEBRECENBEN A CSIPKEÁRUHÁZ MEGNYILÁSA, NOVEMBER HÓ VÉGÉN. — KOSSUTH UCCA 4. SZÁM.

— Ma Debrecenben is lesz Ottó mise. Ma, november hó 20-án lesz Ottó királyfinak a születésnapja, melynek különös jelentőséget ad az, hogy a mai napon lépi át a nagykorúság küszöbét. Ebből az alkalomból Debrecenben is ünnepélyes istentisztelet lesz a Szent Anna uccay róm. kath. templomban, délelőtt tíz órakor, mikoris dr. Lindenberger János apostoli kormányzó teljes segédletével szentmisét pontifikál, s mise keretében Te Deumot tartanak.

— Gyermek öröme a csapóuccai egyházzrés. Szappanos ucca 16. szám alatti otthonában rendezett és november hó 29-én, délután három órakor megnyíló karácsonyi bazárjának szerencsesomagjai, mert 10 s 20 fillérért sütemény, cukor, füge, szentjánoskenyér és különböző nyerménytárgyak vannak benne. Okvellen eljőjelek gyermekek, mert belépődíjat nem kell fizetni!

LEVELEK

Régen letéptem a fáról
Egy csipkészlű, hófehér levelet
És elküldtem azt álmaimmal Neked.

Egyszer letéptem a fáról
Egy cifrán erezett, tüzipiros levelet
És elküldtem azt vágyaimmal Neked.

Ma már letépek a fáról
Egy hervadástól elsárgult levelet
És elküldöm azt sóhajommal Neked.

BECSKÓ JÓZSEF.

Gebauer

temetkezési vállalat,
Kossuth ucca 2. szám.

Telefon: Nappal 103. éjjel 60.

— A Katholikus Legényegylet teaestélye. November hó 22-én, szombaton este nyolc órakor a Katholikus Otthonban teaestélyt rendez a Kath. Legényegylet. Tea után tánc lesz. Tea ára nyolcvan fillér.

— Leesett az első hó. Régen volt ilyen szép és hosszú ősz, mint az idén. Még fagy sem volt és az ország minden részéből arról érkeztek a tudósítások, hogy az ibolya újra virágba borult és most végre megérkezett a tél is és leesett az első hó, a hagyományos Erzsébet-napi hó. Tartós, szép téli idő jelentkezik s az első hó a komoly téllal köszöntött be.

KÖZGAZDASÁG

Terménytőzsde

A tengerentúli gabonapiacokról nagy áruhamást jelentettek és ezt a liverpooli tőzsde megfelelően eszkomptálta azzal, hogy már a nyitáskor közel másfél pennnyvel alacsonyabb árakat fizettek a búzáért. Ennek hatása nálunk nagyon mérsékelten jutott kifejtésre, mert az irányzat ugyan gyengült, az intervenció azonban csak 10 filléres árhanyatlást tett lehetővé, azzal, hogy a tegnapi zárlat alatt 10 fillérral vásárolta a búzát és a rozst. Az áralakulás nem is mutat nagyobb kilengéseket és fillérekre menő árkülönbözet mellett szinte fixirozva vannak a gabonaárak, ami a helyi piac szempontjából rendkívül megnyugtató.

A határidőzlet első kötése búzában 15.06—15.08, májusra 14.96 pengő. Ebből látható, hogy a májusi buza még mindig 10 fillérral olcsóbb a

márciusi búzánál. A rozs márciusra 8.80, a tengeri májusra 11.48 P.

A készáruiparban ugyancsak lanyhabb az irányzat, az üzleti forgalom igen szűk keretek között mozgott és az árvesztesség itt is lépést tartott a határidőzleti forgalomban mutatkozó kisebb ármorzsolódással. A takarmánypiac csendes, az irányzat tartott. A magpiac üzletelen, a lisztárak nem változtak.

DEBRECENI

TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK.

Buza, 11.70—11.20 és a boletta, kétszeres 10.00 és a boletta, rozs 7.00—6.00 és a boletta, zab —, tengeri (ó) 12.00—11.00, tengeri (uj) 9.00—8.00, tengeri (csöves) 6.60—6.20, lucerna 7.50—5.00, széna 5.80—3.80, lóhere 5.50—5.00, búkköny 5.00—4.00, alomszalma 1.80—1.60, rozsszalma 2.80—2.50, cukorrépa 2.00—1.70, takarmányrépa 1.50—1.20.

EXPORT-BURGONYA ÁR.

A burgonya Kisérleti Ármegállapító Egyesülés végrehajtó bizottsága november hó 10. ülésében a burgonya kiadási árát olasz piacokra 23.50 lírában állapította meg. Ezt a megállapítást a szabolcsi burgonyatermelők és burgonyaexportőrök is sérelmesnek találták, mert egyrészt az olasz piacon ténylegesen elérhető árak magasabbak s így az árak fenntartására szolgáló intézmény alacsonyab ármegállapítással kitűzött céljával kerül ellentétbe, másrészt emellett az ár mellett a szabolcsi burgonya már nem tud kijutni az olasz piacra s így a szabolcsi gazdaságra kétszeresen sérelmes volt a megállapítás.

A burgonyakiviteli ármegállapító egyesülés végrehajtó bizottsága november 17-én tartott ülésében revizió flá vette ezen ármegállapítás s a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara a debreceni Kezességügyi és Iparkamara, továbbá a Szabolcsvármegyei Burgo-

nyaexportőrök Alkalmi Egyesülése képviselőinek energikus felszólalása után a burgonya legkisebb kiadási árát olasz piacokra métermázsanként 25 lírában állapította meg.

MŰSZERÉSZ-, AUTÓ- ÉS VILLANYSZERELŐMESTEREK FIGYELMÉBE!

A debreceni ipartestület műszerész, autó- és villanyszerelő szakosztálya f. hó 20-án, csütörtökön este hét órai kezdettel az ipartestület kistanácsstermében szakosztályi ülést tart. Miután az ülésen rendkívül fontos ügyek szerepelnek, a tagok teljesszámú és pontos megjelenését ezúton kéri a szakosztály elnöksége.

Meghívó.

A Debreceni Háztulajdonosok Egyesülete f. hó 23-án fél 3 órai kezdettel a város háza nagytermében igen fontos és nagyjelentőségű közgyűlést tart.

Tárgysorozat:

1. Vendégek üdvözlése és felszólalása.
  2. Lakásfelszabadítás.
  3. A háztulajdonosok és munkanélkülség kérdése.
  4. A házadótörvény és végrehajtási rendelet módosítása.
  5. Lakbér nemfizetés ügye.
  6. Uccaburkolási hozzájárulás.
  7. A választmány kiegészítése.
  8. Esetleges indítványok.
- Minden háztulajdonos tartsa kötelességének, hogy a mindenkit súlyosan érintő közös ügyeink tárgyalásán részt vegyen.

Biró Sándor
ü. v. elnök.

HIRDETMEY.

Debrecen sz. kir. város szikgái gazdaságában mintegy 800 kilogramm, darabonként 60—80 dkg. súlyú ponty kerül értékesítésre. Az értékesítés módzatai felől az érdeklődőknek közelebbi felvilágosítással szolgálók naponta este fél 7 és fél 8 óra között a városgazda hivatalban, Dégenfeld-tér 5. szám alatt, vagy kint a gazdaságban minden délelőtt (vasárnap is). Telefonon érdeklődők 2—97 alatt reggel 8—9 és délben 12—2 között sziveskedjenek hívni. Akik a helyszínen óhajtanak érdeklődni, kívánatos, hogy jövetelüket telefonon előre jelentse be.

Debrecen, 1930 november 19.

Muraközy intéző.

Mozgósínházak műsora:

Apolló:

Ma fél 7 és 9 órakor.

A Reinhardt-sínházak legjobb erői felléptével!

EGY TEST, KÉT LÉLEK.
(Der Andere.)

Paul Lindar világhíres drámája, hangos filmen. 9 felvonásban.
Fritz Kortner, Nagy Kató, Heinrich George és E. V. Winterstein utólérhetetlen művészi alakításával.

Ezt megelőzi:

VIASZKOS SZŰZ.
Ellenállhatatlan bohózat.

Uránia:

Ma, háromnegyed 5, háromnegyed 7 és 9 órakor:

1. A repülő szoknya.
(Két felvonásos amerikai burlesz.)

2. A Jazz király.
(Részben magyarul beszélő, végig színes, amerikai hangos film, 14 felvonásban. Főszereplői: Paul Whiteman, John Boles, Lucie Dorain.)
Szombaton háromnegyed 3-kor és vasárnap 11-kor ifjúsági előadás.

A következő műsor:
Az orvos titka.
Száz százalékos magyar beszélő film.

Vigszínház:

Csütörtökön nincs előadás!
Péntek, szombat, vasárnap,
november 21, 22 és 23-án:
Leszállított helyárok!

Liane Haid
kiváló alakításával:
JATEK A FÉRFI-SZIVVEL.
Egy detektív-kisasszony kalandjai, 10 felvonásban.

Azonkívül:
Richard Talmadge
vakmerő bravúr-főszereplésével:
„C”. AZ ALARCOS LOVAS.
Spanyol szerelmi regény, tíz felvonásban.

Előadások kezdete hétköznap fél 7 és 9 órakor; vasárnap fél 5, háromnegyed 7 és 9 órakor.
Vasárnap délelőtt 11 órakor:
ifjúsági előadás.

Mindenkire

nézve, akinek nincs bevezetve a házába a vízvezeték

kötelező

a saját érdekében, hogy Fülöp Miklós bádigos és

vízvezeték

szerelő mestertől, Debrecen, Csapó-utca 3. Telefon 917. Ajánlatot kérjen.

Költségvetés díjtalan.

SPORTHIREK

A futbalszezon legnagyobb csatája lesz a III. kerület és a Bocskay meccse a második és harmadik helyért

A debreceni közönségnek ezen a mérkőzésen teljes szívvel kell támogatnia a Bocskayt. — Mindenki Bocskay jelvényt jelenjen meg a mérkőzésen.

A mindig kitűnő középcsapatnak számított III. kerület az idén a vezető nagy csapatok sorába emelkedett, mindig az élcsoportban, mindig szép eredményekkel szerepelt a sportkritika elismerte, hogy eredményei reálisak voltak, a csapatban rejő játékerő igen nagy volt. Így történt, hogy a III. kerület mint a harmadik hely birtokosa küzd meg vasárnap a Bocskayval, amely szép eredményeivel jogos versenytársa a harmadik, vagy a második helyért folyó küzdelemben. A harmadik hely elfoglalója a negyedik hely birtokosával küzd meg: íme, eddig jutott el Debrecen futballsportja a profi esztendő alatti, amikor végre igazi derbi-mérkőzés lett a III. kerület meccse Debrecenben. Derbi-mecce, amely az annyira ábitott, vidéki csapattól még el nem foglalt második hely birtokához vezethet.

Mire van kilátás ezen a mérkőzésen? A futball szerencsejáték, amelyet azonban megkorrigálhat egyrészt a kiálló csapat játékerője, másrészt a hazai környezet, a pálya, amelynek röge ismerős a játékos előtt s a lelkes buzdítás, amellyel az együttérző közönség buzdítja, győzelemre hajtja a játékosokat. Nemesak a csapaton, a közönségen is áll tehát a mérkőzés sorsa. Azon, hogy a remek játékot pompás futballt ígérő mérkőzésen a derbi-meccehez illő számban jelenik meg s a játék minden fordulatánál hű marad csapatához. Lelkesítő szó, buzdítás sohasem volt szükségesebb, mint ezen a mérkőzésen, amely sportja és az ellenfél értéke szerint vetekedik, vagy teljesen egyenrangú a Ferencváros, az Ujpest, vagy a Hungária debreceni mérkőzésével. Az élc csapatok egyike jön le vasárnap Debrecenbe s jelenléte, harca a Bocskayval megéri, hogy legalább az Ujpest mérkőzéséhez hasonlóan tömött legyen a Diószegi-úti pálya nézőtere. Ha a közönség tömegei

egybeforrnak a Bocskay iránti szeretetben a csapattal, akkor nincsen mit félnie a Bocskay hívseregének ezen a meccsen sem: megvan a lehetőség a diadalra s a debreceni klubnak a bajnoki tabellán még előbbre jutására. A debreceni közönség, természetesen elsősorban a győzelemre vágyik ezen a meccsen is. Csapatában nyugodtan megbízhat: szívvel és lelkesedéssel fog ez a csapat küzdeni. Olyan gondosan készül a Bocskay is a vasárnapi meccsre, mint a III. kerület, amely mindig erős, de nem megverhetetlen ellenfele volt a debreceni csapatnak. Stílusos futballt tudott a Bocskay a III. kerületnek mutatni s most sincsen másra szükség, mint a debreceni, kombinatív futballban rejő értékek érvényesülésére.

A mérkőzésre a jegyeket a debreceni MÁV Menetjegyiroda (Piac uca 56.) árúsítja. Mindenki Bocskay jelvényt jelenjen meg a meccsen. A jelvények kaphatók a Menetjegyirodában és Sándor Ártin ékszerésznél (Piac uca 28).

MAGYAR KUPA-MÉRKŐZÉS HÉTKÖZ NAP.

A Magyar Kupa-mérkőzések során a keleti kerületi csapatok közül még a DEAC és a NyTVE veretlen, a DKASE pedig mint a múlt évi bajnok, csak később kezd játszani. A legközelebbi fordulóban a DEAC a NyTVE-vel kerül össze. A mérkőzés Debrecenben lesz hétköznap, a jövő héten november 26-án, szerdán. A mérkőzés színhelye a DEAC sporttelepe.

A DKASE VESZTETT ÉS MÉGIS NYERT.

A DKASE vasárnap meglepetésszerűleg, de teljesen reálisan kikapott a Debreceni Textilesek jóképességű csapatától. A mérkőzés két pontját mégis a DKASE kapja, mert a Textilesek 20 pengő hátralekban voltak a kerülettel szemben és ezért játékjoga fel volt függesztve.

A TAVASZI FORDULÓ.

Az őszi fordulóból az első ligában még három forduló van hátra. A Bocskaynak a III. kerület és Bátya mérkőzése van hátra Debrecenben, Budapesten a Budai 11-et játszik bajnokit. A tavaszi forduló sorsolása különben a következő:

Február 15. Bocskay—Pécs-Baranya, Ferencváros—Sabaria, Budai 11—III. ker. FC, Ujpest—Vasas, Kispest—Nemzeti, Hungária—Bátya.

Február 22. Vasas—Budai 11, III. ker. FC—Ferencváros, Pécs-Baranya—Sabaria, Nemzeti—Bátya, Kispest—Ujpest, Bocskay—Hungária.

Március 1. Bocskay—Sabaria, Pécs-Baranya—III. ker. FC, Ferencváros—Vasas, Budai 11—Kispest, Ujpest—Bátya, Nemzeti—Ungária.

Március 8. Bátya—Budai 11, Kispest—Ferencváros, Pécs-Baranya—Vasas, III. ker. FC—Bocskay, Ujpest—Nemzeti, Hungária—Sabaria.

Március 15. Sabaria—III. ker. FC, Bocskay—Vasas, Kispest—Pécs-Baranya, Ferencváros—Bátya, Budai 11—Nemzeti, Hungária—Ujpest.

Március 22. Prága, Csehszlovákia—Magyarország.

Március 29. Buda: 11—Ujpest, Nemzeti—Ferencváros, Bátya—Pécs-Baranya.

ny, Kispest—Bocskay, Vasas—Sabaria, Ungária—III. ker. FC.

Április 12. Budapest, Magyarország—Svájc.

Április 19. Vasas—III. ker. FC, Sabaria—Kispest, Bátya—Bocskay, Nemzeti—Pécs-Baranya, Ujpest—Ferencváros, Hungária—Budai 11.

Április 26. Budai 11—Ferencváros, Ujpest—Pécs-Baranya, Nemzeti—Bocskay, Sabaria—Bátya, III. ker. FC—Kispest, Vasas—Hungária.

Május 3. Bécs, Ausztria—Magyarország.

Május 10. Pécs-Baranya—Budai 11, Vasas—Kispest, Bátya—III. ker. FC, Sabaria—Nemzeti, Ujpest—Bocskay, Ferencváros—Hungária.

Május 17. Ferencváros—Pécs-Baranya, Bocskay—Budai 11, Sabaria—Ujpest, III. ker. FC—Nemzeti, Vasas—Bátya, Hungária—Kispest.

Május 31. Sabaria—Budai 11, Ferencváros—Bocskay, Bátya—Kispest, Nemzeti—Vasas, III. ker. FC—Ujpest, Pécs-Baranya—Hungária.

Pályaválasztók az előlallok.

FELHÍVÁS.

A DKASE felhívja összes játékosait, hogy ma, esütörtök este pontosan 8 órakor tartandó szakosztályi ülésen (Csapó uca 100.) feltétlenül megjelenni szükségesnek. — Szakosztályi elnök.

Érdekes lelet

Egy Mária Terézia korabeli órának, egy igen értékes díszét, ami ezelőtt 40 évvel egy költőzködés alkalmával elveszett. Debrecenben találta meg egy dunántúli úriasszony.

Különös meglepetésben és örömben részesült egy dunántúli úriasszony, aki rokonai látogatására jött Debrecenbe. Ugyanis az urnő ezelőtt 40 évvel, költőzködés alkalmával elvesztette dédszüleitől reá maradt antik-órájának egyik díszét. Végzetlenül bántotta, hogy a még dédszüleitől örökségben rámaradt antik-órájának díszé hiányzik s ha az ország bármely városában rokonai látogatására indult, az volt az első, hogy minden városban, ahova érkezett, felkereste a műkereskedéseket, hát hogy ha egyszer rátalál. S mi történt? Értékes órájának darabját megtalálta az Ingóságközvetítőben. Tehát azért mondjuk és ismételjük százszor és százszor: ha valakinek bármire szüksége van, mielőtt szükségletét beszerezné, legelőször jöjjön az Ingóságközvetítőbe, mert ott a legszerűbb igénytől, a legmagasabb fizlést kielégítő butörök, Mária Terézia korabeli komótok, vitrinek, könyvszekrények, szekrények, ebédlőasztalok, antik székek, fotelek, stb.

Tüzelőanyagot

a legjobb minőségben, a legolcsóbb napiáron szállít a Magyar Köztisztviselők debreceni tüzelőanyagtelepe SALETROM U. 3. SZ. TELEFON 1434. SZ.

Szép

jó

olcsó

KEZTYÜK

csak Schönnél Debreczen, Piac-u. 14. (Csapó-u. sarok)

Értesítés.

Értesitem a T. elmű közönséget, hogy a 22 év óta fennálló lakatos-műhelyemet áthelyeztem Kossuth utca 36. számú házamba.

Amidőn megköszönöm a közel negyedszázad óta mélyen tisztelt megrendelőim részéről megnyilvánult bizalmat, kérem, azt részemre ezután is fenntartani sziveskedjék.

Felhívom a tűzhelykészítető és vásárló t. közönség szives figyelmét arra, hogy Kossuth utca 36. sz. házamban mintaraktárt állítottam, hol az elismert legjobb gyártású asztaltűzhelyeimet legolcsóbb árak mellett készítem és raktáron tartom.

Készítek azonkívül mindenféle műlakatos és épület munkákat. Javításokat is, a legolcsóbb árak mellett.

Király Imre, műlakatos mester.

Tanoncok fizetéssel felvétetnek.

Kassai úti régi műhelyemet kiadom szakmabeli, vagy bármilyen ipari célra, olcsó bér mellett. Kiadó még kocsiszin és istálló. És egy szép 2 szobás utcai lakás, fürdőszobával, azonnalra. — Értekezhetni: Kossuth u. 36.

Eladó Bocskay kerti pihenő, kisebb-nagyobb tételben. Kossuth u. 36.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vasárnap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér. Vastag betűkkel álló, valamint levelezési rovatban elhelyezett apróhirdetések díja kétszeresen számítatik. Apróhirdetések csak a díj előzetes lefizetése mellett közölhetnek. A közlési díj vidékről postabélyegben is befizelhető. A kiadóhivatalban hagyott címek csupán kiadóhivatalunkban, József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérlház) tudhatók meg. Hirdetési ügyekben Telefonon a 788 nyújt felvilágosítást.

Levelezés

Fiatal

úriúrnő középkorú igazi urlemberrrel érdek nélkül megismerkednék. Levelét a kiadóba „Időtöltés” feljelé. 1626

Alkalmazást keres térfel

Kertésznek

ajálkozik. Értsem a szőlő, konyha, vetemény, virág, gyümölcsfa kezelését. Jó bizonyítványaim vannak. Címem: Apaffi u. 133. 1583

Betöltendő állás nők részére

Hölgyfodrász segédnö, alkalmazást kap, Kálvintér 5. sz., Hídegkúthv. 1643

Hölgyek havonta 300 pengőt kereshetnek ismerettségük felhasználásával. Cím a kiadóban. 1617

Bristol szálloda

BUDAPEST

legszébb pontján a

Dunaparton

Uj vezetős mellett afánlja:

Előkelő pártinas szállodájának gyönyörű szobáit, a mai gazdasági viszonyoknak megfelelő polgári árakon:

Egy ágyas uccai P 10—16-ig
Egy ágyas udvari P 6—10-ig
Két ágyas uccai, duna-parti P 24—40-ig
Két ágyas uccai P 20—24-ig
Két ágyas udvari P 15—18-ig

A jobb szobák árai fürdőszobával értendők — Minden szobában hideg és meleg víz, telefon, rádió.

Éttermi árak:

Complett reggeli: kávé vagy tea vagy kakao egy tálással, vajjal és jam-al P 1.20
Kifűző ebéd vagy vacsora menü P 2.40
Kifűző ebéd vagy vacsora menü pártinál P 4.—

Ezen lapra

hívtokozások a szobákról külföldi engedéllyel. — Szobarendelés lehetőleg 2-3 nappal előbb szükséges. — Bristol szálloda szobáiból és terraszáról a leggyönyörűbb kilátás nyílik a Dunára és a budai hegyekre.

Alkalmazási nyer
térfi

Kovácsstanuló
felvétetik Kassai ut 11.
Magyar. 1255-21

Kezdő
lakatossegéd, lemez-
munkás, felvétetik, —
Nagy lakatos Vigkedvő
Mihály ucca 36. szám.
1651

Hölgyfodrászt
keresek, aki ondoláni
tanítana, esetleg állást
kaphat. Cím a kiadó-
ban. 1632

Kifutó
felvétetik, cikóriagyár,
Hatvan u. 28. 1634

Megbízható
ember kocsisnak fel-
vétetik. Grünfeldnél,
Csapó u. 16. 1642

Urak!
Havonta 400—500 pen-
gőt kereshetnek össze-
kötéseikkel. Cím a
kiadóban. 1616

20—30 pengőt
kereshetnek szorgalmas
urak 2 P. betéttel. Je-
lentkezni 9—12-ig. Kol-
lár, Teleki u. 76. 1636

Hangszer

Columbia
gramofon keveset hasz-
náló 45 darab lemezzel
eladó. Hajnal uccai bér
ház A. I. 5. 1621

Egy
elsőrendű rádió olesón
eladó, Arany János u.
30. szám. Bj.

Autó, motor,
kerékpár

Egy
tisztá új Csepel-gyárt-
mányú versenykerék-
pár teljesen felszerelve
dinamólampával, fék
és csomagtartóval 140
pengőért eladó. Érte-
kezni Kassai-út 1. sz.
1576

Gazdasági eszközök

Béreséplési
vállalattal egy 8-as Máv
garnitúrával igen ol-
csón eladó. Cím a ki-
adóba. 1540-12-2.

Vegyes

Középkorú
intelligens, gyermekte-
len házaspár elvállalná
magános uriember
gondozását a vidéken
is. — Leveleket „Okl.
gazdatiszt” jellegre a
kiadóba kérem. 1622

Társ

3—4 száz
pengővel társat keresek,
nagy kereseti lehetőség
Cím a kiadóban. 1635

Társat
keresek háromzer pen-
gővel. Jelige „Biztos ke-
reset”. 1683

Oktatás

Francia-
órákat ad délelőtt fran-
cia anyanyelvű tanár.
Telefon délelőtt: 17-95.
1619

Bútor

Világos
tisztá bútorok egyéb
tárgyakkal olcsón ela-
dók. Nyil ucca 116.

Eladók
gyönyörű úriszoba, s
ebédlő, angol garnitúra
hálószoba. Egyes dara-
bok is kaphatók. Er-
zsébet ucca 50. szám.
1269

Élelmiszer, ital

Megvalósult
lehetetlenség. Félliter
„Árpád-étel” hússal 30
fillér, Árpádtér 10. sz.
512—11—21

Óbor
5 liter vételnél 60 fill.,
óbor 1 liter vételnél 64
f, kádár 1 liter vöröses
64 fill., Othello vörös 1
liter 80 fill., Othello 5
liter vételnél 72 fill. 1
kg nagyszemű lenese
60 fill., nagyobb vétel-
nél 50 fillér. — Glüek
csemegeszület. Magoss
György tér 9. 10.12.15

Ajánlat

Kombiné,
női ingvarrás 80 fillér-
lől. Férfiing egy pengő
husz. Paplanlepedő egy
pengő ötven. Kézi és
géphímzés olesón. Sas
ucca kettő. h. 6—vv.

Száraz tűzifa
szalon poroszszén, kü-
lönféle magyar szenek,
tojásbréket, bányá-
kocsz, kovácsszén és
retorta faszén, legol-
csóbban kapható. —
Grünfeldnél, Csapó u.
18. szám. Telefon 982.
15—12—25

Ajtók és ablakok
jobbminőségűek és egy-
szerűbbek továbbá hár-
mas kerablakok min-
den nagyságban készen
kaphatók. Blattner Kál-
mán telepén. Nagy-
várad ucca 14. (Mikló-
ucca végén).

Gallérokat, Ingeket
legszebben legolcsóbb-
ban tisztítók, 4 nap
alatt, Budapesti kép-
viselet, Simonffy ucca
7. szám 1125 12-31

Olesó árban
készíték előrajzolat a
legújabb minták sze-
rint. Vállalok fehér-
neműhímzést, varrást
monogramozást, első-
rendű munkával. Nagy
választék előrajzolt ké-
zimunkák és hozzá-
valókban. Kézrel him-
zett futók tabletták ki-
sebb-nagyobb terítők
állandóan raktáron. —
Többféle alkalmas név-
nap ajándékok kapha-
tók, Fazekas kézimun-
kaüzlet, Szent Anna u.
6. szám. 911 XII 11

Hócipőt,
sárcipőt legalkalmasab-
ban javít Orbán gumi-
üzem, Piac u. 9. sz.
1—1—31

Modern családlház,
két szoba, előszoba, s
konyha, speiz, nagy
telekkel eladó. Kincses-
hegy, Szegedi Gergely u.
4. szám. K.

Gyűjtőn
vidéken Wacha ruha-
festő, tisztító, gőzmosó
üzem részére, hasznot-
hoz. Debrecen. 1610

Eladó
Csapó u. 36. számú —
nagyterű ház, üzlet-
nek is alkalmas. Érte-
kezni Kossuth u. 48.
szám. M. w.

Tört
aranyat, aranyfogat a
legmagasabb árban —
vesz Haás Janka arany-
bevéltő. Simonffy ucca
7. sz. 706-11-30

Patkányt,
egeret, poloskát, sváb-
bogarat biztos hatású,
szabadalmazott irtó-
szerrrel leghamarabb ki-
írthatja ha az erre al-
kalmas irtószereket leg-
olcsóbban beszerzi —
Stern festékkészletében.
Piac u. 10. — Bikával
szemben. v. v.

Poloskairást
cyángázzal vagy szaba-
dalmazott folyadék-sze-
rel és lakások vizsgálá-
sát felelősséggel vállal-
lom. Poloska, sváb és
patkányirtó szer kapha-
tató. Kossuth u. 47. —
Nánássy. Telefonhívó:
845. sz. 1282

Öngyújtók
és játékkártyák összes
fajtákban, rummy, —
brudge, tarokk, magyar
32 lapos prima minő-
ségben. Reklám ára: P
1.40. Piac u. 64. számú
trafikban. 17-2-18

Törött aranyat,
fogaranyat legmagasab-
b árban veszek. órajvi-
tás szakszerűen, olesón
Bercsényi Béla órás és
ékszerész. Csapó ucca
38. sz. (Rákóczi ucca
sarak). 1648

Lakást
adok takarításért. Az
a tiszthelyettes, ki ná-
lam ajánlkozott ház-
mesternek, jöjnjö el. —
Vilmos császár körut
16. sz. 1630

Berentei szén
3.40 P mársánsként —
hazaszállítva, teljesen
elég, és szagtalan. —
Schvartz, Agárdi u. 6.
Telefon 12—04. 1625

Teherautófuvarozást
az ország egész terüle-
tére gyorsjáratú teher-
autóinkkal olcsón vál-
lalunk. Autóforgalmi
Rt., Hatvan u. 53. Tel.
15—12. sz. 23h-vv.

Kereslet

A Boeskey
kertből 16-án, vasárnap
délután elfutott egy fél-
mura ló hámmal együtt
Megtaláló sziveskedjék
a volt bábaképezdét —
értesíteni telefonon 289
szám. 24h-11-20

Keresek
házakat, földeket meg-
vételre. Dienes József
OFB. ingatlanforgalmi
irodája, Fűvészkert u.
16. szám. 20—vv.

Percentes
italmérőállást keres —
ingatlanbiztosíték mel-
lett K. Szabó József —
Hajdúbágyos 413. sz.
1575

Lakást keres

Keresek
magános kétszobás —
modern lakást közeli
kertesben kerítél, —
udvarral február 1-re,
vagy előbbre. Leveleket
a kiadóhivatalban —
„Rendőrtiszt” jellegre.
XI. 30.

Kiadó lakás
egy szobás

Kiadó
Bikával szemben, első
emeleti uccai szoba, elő-
szoba, irodának, Dienes
iroda. Fűvészkert ucca
16. szám. 22-h

Kinizsi ucca 78.
szám alatt egy szoba, s
konyha kiadó. A.

Elsejére
kiadó 1 szoba, konyha
kis családnak. Doboz-
u. 9. Régi zsidógónál.
1640

Kiadó
Árpád téren szép szoba,
konyha, spájz, villany,
vízvezetékes lakás dec.
16-ére. Értekezni Vojth
fűszerkereskedőnél, Ár-
pád tér. 1629

Kiadó
egy szoba, előszoba, —
konyha dec. 1-ére. Ve-
res u. 18. 1627

Kiadó lakás
két szobás

Azonnal kiadó
két szoba, konyha, —
üresen és bútorozott
nagy szoba, 1—2 sze-
mélynek, Rothermere,
(Darabos) ucca 27. sz.
1646

Uccai
két szoba és egy szoba
mellékhelyiségekkel —
azonnal kiadó, Domb u.
3. szám. 1644

December 1-re
1—2 szoba, irodának
rendelőnek, varrodá-
nak és 1 szoba, konyha
mellékhelyiségekkel
üresen kiadó, Arany J.
ucca 19. szám, első e.
1650

Kiadó
2 uccai szoba, konyha,
kamara, pince, külön
udvar. Bujdosó 34.
1639

Kiadó lakás
három szobás

Háromszobás
uccai lakás, mellék-
helyiségekkel kiadó. —
Varga ucca 20. 1603

Háromszobás,
fürdőszobás lakás, két
szoba, előszoba azonnal
beköltözhető. Csapó 24.
1634

Kiadó lakás
nagyobb

A Svetis-
palotában 4 szobás lu-
kás minden komforttal
azonnalra is bérbe ki-
adó. Értekezni lehet az
Alapítvány gondnoksá-
gánál, földszint, I. ud-
var balra.

Kiadó
uccai 4 szobás, össz-
komfortos lakás József
kir. hg. u. 12. 1624

Butorozott szoba

Különbejárati
két bútorozott szoba ki-
adó. Cím: Györy fű-
szerüzlet, Kálvintér 8.
1647

Csinosan
bútorozott szoba, fürdő
szobával kiadó, Hu-
gária épület, II. em.
10. ajtó. 1649

Csinosan
bútorozott szoba dec.
1-ére kiadó. Késes u.
46. sz. 1637

Uccai
bútorozott szoba elő-
szobával, kapualatti be-
járattal kiadó. Bur-
gondia u. 4. 1641

Bútorozott
szoba azonnal kiadó a
szanatórium és az egye-
tem szomszédságában.
Vilmos császár krt. 16.
1618

Különbejárati
bútorozott szoba kiadó.
Eötvös u. 7. (Péterfia
részén.) 1620

Különbejárati
uccai parkettes szép —
bútorozott szoba fürdő-
szobahasználattal ki-
adó. Hatvan u. 50.
1551

Bútorozott
különbejárati szoba
villannyal 1, v. 2 sze-
mély részére kiadó. —
Domokos Lajos u. 6.
Vénkert, Kollégiumtól
10 perc. Sz

Csinosan
bútorozott szoba ki-
adó, Hatvan ucca 36.
keresztépület. xx

Bútorozott
garzon lakás, (szoba, s
előszoba, fürdőszoba
WC) Magoss György-
tér 14. szám alatt, köz-
kórházzal szemben, de-
cember hó elsejére, s
esetleg rögtön is kiadó.
21—11—25

Üzlet, műhely,
raktárhelyiség

Üzlet,
iroda, raktár, műhely,
lakás céljára alkalmas
udvari helyiség Piac-
ucca legforgalmasabb
helyén igen olcsó bér-
ért december 1-ére ki-
adó. Értekezni: Tel.
15—12. sz. 13—vv.

Fodrászüzlet,
más vállalkozás miatt,
azonnal eladó. Cím a
kiadóban. 1653

Nagyon
szép világos üzlethelyi-
ség kiadó. Hatvan u. 15.
1618

Ingóság eladás

Városhoz,
villamoshoz közel, 300
négyzetméteres ház-
helyek, tízéves letör-
lesztésre kaphatók. —
Megbízásból felvilágo-
sítást ad a Debreceni
Kölcsönösségélyző Egy-
let, Kossuth ucca 8.
15—11—28

Meldinger-hályhák
jókban levők a Mun-
kás-Otthonban eladók.
Nagyobb helyiségek fű-
tésére alkalmasak.
1625

Eladó ház

Eladó
most épült, teljesen új
modern két szoba és
konyha, kamara, elő-
szoba, fürdőszobás, adó
mentes ház, Homok u.
53. szám. 10—12—8

Eladó
Sarak ucca 10. számú
ház, nagy udvar, istálló
gazdálkodóknak is al-
kalmas. 1645

Sürgősen
eladó haláleset miatt,
Varga u. 27. sz. ház.
Bővebbet dr. Simon —
ügyvédnél, Piac u. 81.
1333

Eladó
ház és műhely béltisz-
tító üzlettel. Ifj. Szil-
vássy, Hajdunánás. —
Pozsonyi u. 27. sz.

Eladó
egy nagyjövendelmű ház
Kölcsey u. 14. sz.
1608

Eladó ház,
Maróthy György ucca
33. szám, mely áll két
szoba, alkov, előszoba,
s honyha, kamara, pin-
ce és még van három
egy szoba, konyha, ka-
mara, mellékhelyisé-
gekkel, jövőzű kút, víz-
vezeték, angolklozet.
1530

Árpád tér 41.
ház adómentes szabad
lakásos eladó. Értekez-
ni: Pacsirta 28. 1549

Eladó
most épült, teljesen új
modern két szoba és
konyha, kamara, elő-
szoba, fürdőszobás és
adómentes ház. Homok
ucca 53. sz. 10-12-8

Eladó föld

Eladó
Elepen 164 kat. hold
fekete búzatermő ta-
nyás birtok, parcelláz-
va is. Értekezni Kos-
suth u. 48. szám.
M—vv.

Eladó
Ondódon 9 hold, 7 hold
Szoboszlai ut 6. kilomé-
terénél. Értekezni Pa-
csirta 28. 1548

Eladó állatok

Vadászok!
pedigrés grifon 6 hó-
napos hím eladó. Mo-
nóstorpályi ut 8. 1260